

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

โครงการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตรเรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร

ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

Multimedia Video Production of Balled Plant at

Cha – om Sub – District, Kaeng Khoi District, Saraburi Province

T099502

โดย

นายนครินทร์ เนาวบุตร

ร.พ.

๔๘139๑

๒๒๕๐

เลขที่..... 99502

เลขทะเบียน.....

วันเดือนปี 15 JUN 2000

b. 11๙ ๒๕๓๓๔

i.....

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ พ.ศ. 2550 ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

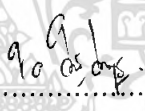
ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

โครงการผลิตวิดีโอทัศนศึกษาร่วมเชิงเกษตรเรื่อง การผลิตไม้ขุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

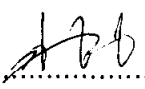
Multimedia Video Production of Balled Plant at Cha – om
Sub – District, Kaeng Khoi District, Saraburi Province

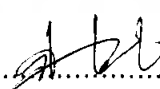
ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์เกษตร
เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2550

นายนครินทร์ นวนบุตร
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา หมั่นเก็บ
ศษ.ด. (สิ่งแวดล้อมศึกษา)

ประธานกรรมการสอบปัญหาพิเศษ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารรณ์ ชันท์ศรี
ค.ม. (สัตวศาสตร์ศึกษา)
หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารรณ์ ชันท์ศรี
ค.ม. (สัตวศาสตร์ศึกษา)
กรรมการสอบปัญหาพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : โครงการงานผลิตวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตรเรื่อง การผลิตไม้ซุงดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

โดย : นายนครินทร์ เนาวบุตร

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

สาขาวิชา : นิเทศศาสตร์เกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ผศ. ดร. ปัญญา หมั่นเก็บ)

๒๘ / ๖.๑. / ๒๕๖๐

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตรายการวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตรเรื่อง การผลิตไม้ซุงดล้อม
ของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าคุณภาพด้าน
การผลิตสื่อและคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีโดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.90 และ 3.57 ตามลำดับโดยมี
การประเมินคุณภาพสื่อวิดิทัศน์ 2 ขั้นตอนคือ

(1) การประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ คุณภาพด้านการผลิตสื่อ
และคุณภาพด้านเนื้อหา (2) การประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป ซึ่งผลการประเมินพบว่ากลุ่ม
ตัวอย่างมีความพึงพอใจในการชมวิดิทัศน์ในภาพรวมอยู่ใน ระดับดีโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.20
เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ วิดิทัศน์มีความน่าสนใจ วิดิทัศน์ง่ายต่อการ
เข้าใจ วิดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง ความกระชับของเนื้อหา ความเหมาะสมของเวลาในการ
ชมวิดิทัศน์ อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.20 นอกนั้นเมื่อพิจารณารายข้ออื่น ๆ
พบว่าอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.25 – 4.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างลึกซึ้งจากอาจารย์ทั้งสองท่าน คือ ผศ. ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ และ ผศ. สุขุมภรณ์ ชันศรี กรรมการปัญหาพิเศษที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปัญหาพิเศษนี้ จนสำเร็จสมบูรณ์ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ภาควิชาเทคนิคเกษตรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ช่วยเหลือ ชี้แนะสนับสนุนผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ น้อง ๆ นักศึกษา คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยในการตอบแบบสอบถาม

ที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด ความสำเร็จจะไม่บังเกิดหากผู้วิจัยปราศจากผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิต คือ ครอบครัวเนาบุตร ผู้ให้ชีวิตและให้ทุกสิ่งทุกอย่าง รวมถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จครั้งนี้ทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจและช่วยเหลือทุกอย่างเสมอมา

นครินทร์ เนาวบุตร

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1
ขอบเขตของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
รายการสารคดี	4
การผลิตวิดีโอทัศน์	5
บริบทชุมชน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 การออกแบบและการพัฒนา	
วิธีการดำเนินการศึกษา	25
วิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผล	30
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการประเมิน	33
วิจารณ์ผลการวิจัย	39
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	40
ปัญหาและข้อจำกัด	40
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

ภาคผนวก	หน้า
ภาคผนวก ก	45
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	46
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	46
ภาคผนวก ข	47
- แบบประเมินวิดิทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	48
- แบบประเมินวิดิทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	50
- แบบประเมินวิดิทัศน์ความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป	52
ภาคผนวก ค	54
- บทวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	55
- สตอรี่บอร์ดสารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	61
ภาคผนวก ง	67
- ปกบรรจุกฎบัตรของวิดิทัศน์	68
- แผ่นวิดิทัศน์	69
ภาคผนวก จ	70
- ผลการประเมินคุณภาพวิดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	71
- ผลการประเมินคุณภาพวิดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	77
ประวัติผู้วิจัย	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์โดยรวม	33
2	แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์ด้านการผลิตสื่อ	34
3	แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์ด้านเนื้อหา	36
4	แสดงข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา	37
5	แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา	38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงพื้นที่ศึกษา	23
2	ขั้นตอนการดำเนินงาน	32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นพื้นที่ที่มีเกษตรกรปลูกไม้ซุดล้อมมากที่สุดในประเทศไทย จนเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของตำบล สามารถสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งจากการสำรวจของส่วนราชการในปี 2548 พบว่าอำเภอแก่งคอย มีเกษตรกรปลูกไม้ซุดล้อมมากกว่า 5,000 ไร่ และจากการสำรวจล่าสุดในปี 2549 พบว่ามีการขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นกว่า 6,500 ไร่ มีจำนวนเกษตรกรที่ปลูกและจำหน่ายมากกว่า 100 ราย โดยเฉพาะที่ตำบลชะอมซึ่งมี 17 หมู่บ้าน 297 ครัวเรือน พบว่าประชากรร้อยละ 75 มีอาชีพปลูกไม้ซุดล้อมเป็นอาชีพหลัก มีพื้นที่ปลูกมากกว่า 400 ไร่ และมีชนิดของไม้ที่ปลูกรวมเพื่อผลิตไม้ซุดล้อมกว่า 100 ชนิด ประมาณ 6 ล้านต้น และมีร้านขายต้นไม้จำนวน 74 ร้าน (ไม้ซุดล้อม, 2549)

เนื่องจากการผลิตไม้ซุดล้อมเป็นเรื่องใหม่ ยังไม่มีสื่อเพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์อาชีพดังกล่าวมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ซุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพื่อการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างต่อไป ซึ่งการผลิตไม้ซุดล้อมนับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของอาชีพทางการเกษตร ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้อีกทางหนึ่ง โดยเฉพาะวีดิทัศน์เชิงสารคดี จัดเป็นสื่อที่ให้ความรู้และความเข้าใจได้ดีกว่าสื่อประเภทอื่น เพราะสื่อวีดิทัศน์สามารถทำสิ่งที่ เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ทั้งภาพและเสียง นอกจากนี้สื่อวีดิทัศน์ยังสามารถนำกลับมาชมซ้ำกลับมาหลายๆ ครั้งได้ตามความใจ และเป็นกรนำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย ขณะเดียวกันยังสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มได้ (วสันต์ อดิศักดิ์, 2533) ดังนั้นจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความรู้ความคิดและทัศนคติให้กับผู้ชมได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อผลิตวีดิทัศน์รูปแบบสารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ซุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้วีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ซุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สำหรับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไป เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการผลิตรายการเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยมีขอบเขตดังนี้

รูปแบบรายการ

เป็นรูปแบบรายการสารคดีเชิงเกษตร ที่เป็นการเล่าเรื่องเกี่ยวกับการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยมีผู้ดำเนินรายการทำหน้าที่เดินเรื่องพูดคุยกับท่านผู้ชมและมีเสียงบรรยายตลอดรายการ โดยให้ผู้ดำเนินรายการปรากฏตัวตอนต้นรายการ ตอนกลางรายการเท่าที่จำเป็น และตอนสรุปรายการ นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่ถูกสัมภาษณ์เข้ามาแทรกเพื่อเสริมความคิดเห็นในเนื้อหาที่น่าสนใจ

แก่นเรื่องและโครงเรื่อง

แก่นเรื่องคือ การนำเสนอเกี่ยวกับเกษตรกรผู้ผลิตไม้ชุดล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

โครงเรื่อง เนื้อหาของรายการเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้ผลิตไม้ชุดล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี โดยมี 3 ตอนดังนี้

1. บทนำ

เป็นการเปิดประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับความเป็นมาและความสำคัญของการทำไม้ชุดล้อมว่าเมื่อก่อนนั้นมีการทำไม้ชุดล้อมเป็นอย่างไร

2. เนื้อหาที่น่าสนใจ

นำเสนอเกี่ยวกับการทำไม้ชุดล้อมว่าทำอย่างไร ขั้นตอนในการทำไม้ชุดล้อม การดูแลรักษา และการจำหน่าย

3. สรุปรายการ

ประเด็นปิดท้าย เป็นคำถามที่อยากให้เห็นถึงความสำคัญของการทำไม้ชุดล้อมที่ให้คนรุ่นหลังเกิดจิตสำนึกที่จะหวงแหนและจะรักษาการทำไม้ชุดล้อมนี้ไว้ตลอดไป ให้รุ่นลูกรุ่นหลานได้ดูและศึกษาต่อ ๆ ไป

ความยาวของรายการ

โดยมีความยาวอยู่ที่ระหว่าง 41 นาที ซึ่งเป็นช่วงเวลาเหมาะสมในการรับชมวีดิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การนำเสนอ

เป็นการนำเสนอในรูปแบบ Digital Video Disc (DVD) ซึ่งเป็นระบบที่มีคุณภาพทั้งในด้านความคมชัดของภาพและเสียง

กลุ่มเป้าหมาย

1. เป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลคือเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
2. กลุ่มเป้าหมายในด้านการประเมินสื่อ คือนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

วีดิทัศน์ หมายถึง เทปหรือแม่เหล็ก บันทึกภาพและเสียงด้วยกรรมวิธีแม่เหล็กไฟฟ้าบันทึกโดยต่อเนื่องและนำมาฉายได้ทันทีด้วยเครื่องตรวจสอบภาพและเสียง

คุณภาพวีดิทัศน์ หมายถึง วีดิทัศน์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและด้านเนื้อหาโดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป

รายการสารคดี หมายถึง การดำเนินเรื่องทั้งหมด หรือ การเสนอเรื่องราวโดยละเอียด ด้วยเทคนิคนำเสนอโดยการบรรยาย สัมภาษณ์และเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด เนื้อหาครอบคลุมทุกแง่มุมสามารถอ้างอิงได้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังกำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาของภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

ภาควิชาเทคนิคเกษตร หมายถึง ภาควิชาที่เปิดการเรียนการสอนใน สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร 4 ปี และ 2 ปี (ต่อเนื่อง) และสาขาวิชานิติศาสตร์เกษตร 2 ปี (ต่อเนื่อง) คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ไม้ชุดล้อม หมายถึง ไม้ที่บอนต้นโดยการห่อดุ่มที่โคลนต้นแล้วนำขึ้นมาปักเพื่อเตรียมรอปลูกต่อไป ในพื้นที่ที่ต้องการปลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

การผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ตำรา หนังสือ งานวิจัย เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมถึงจากเว็บไซต์ในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นแนวทางและข้อมูลในการดำเนินงาน ซึ่งแบ่งได้เป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. รายการสารคดี
2. การผลิตวีดิทัศน์
3. บริบทชุมชนผู้ผลิตไม้ชุดล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. รายการสารคดี

วนิดา บำรุงไทย (2545 : 21) กล่าวถึง ความหมาย ลักษณะ ประเภท ของรายการสารคดีไว้ ดังนี้

ความหมายของสารคดี

สารคดีหมายถึง

สาระ + คดี

สาระ - ทั้งหมด ทั้งสิ้น

คดี - การดำเนิน หรือ เรื่อง

สารคดีจึงมีความหมายว่า การดำเนินเรื่องทั้งหมด หรือ การเสนอเรื่องราวโดยละเอียด

ลักษณะสำคัญของสารคดี

(1) เป็นเรื่องเดียวตลอดรายการ

(2) เป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด ให้เนื้อหาครอบคลุมทุกแง่มุม สามารถอ้างอิงได้

(3) เป็นการเล่าโดยละเอียด ด้วยเทคนิคนำเสนอต่าง ๆ กัน เช่น บรรยาย สัมภาษณ์ ละครสั้น

สนทนา เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของสารคดี

อาจแยกตามลักษณะเนื้อหา ได้ 2 ประเภท คือ

(1) สารคดีแบบเบาะสมอง (Feature)

ไม่ต้องการเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งและหนักสมอง เสนอกว้าง ๆ พอเข้าใจ ความยาว 10 – 15 นาที ได้แก่

(1.1) สารคดีทั่วไป (General Feature) ไม่เจาะจง

(1.2) สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ (Special Occasion Feature) มุ่งปลุกฝังความคิดที่ดั่งามให้คงอยู่

(1.3) สารคดีท่องเที่ยว (Touring Feature) บอกสถานที่ประวัติความเป็นมาของสถานที่นั้น

(1.4) สารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ (Historical Feature) เป็นการบอกเล่าอดีต

(2) สารคดีแบบเข้มข้น (Documentary)

เนื้อหาจริงจัง น่าเชื่อถือ สอนใหญ่ใช้วิธีสัมภาษณ์ บรรยาย รายงานนอกสถานที่ สอนทนา และใช้เสียงประกอบจริงจัง ให้ความรู้เต็มที่ ความยาว 30 นาที ได้แก่

(2.1) สารคดีเชิงวิเคราะห์ (Investigative Documentary) มีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งในปัญหาต่าง ๆ ตอนท้ายรายการผู้ผลิตมักทิ้งเนื้อหาเรื่องราวที่อาจเป็นไปในอนาคตให้คิดต่อไป

(2.2) สารคดีเชิงข่าว (News Documentary) ค้นเบื้องหน้าเบื้องหลังมาเผยแพร่โดยละเอียด ถ้าข่าวนั้นยังไม่ยุติ ผู้ผลิตต้องทิ้งท้ายแบบปลายเปิดให้ผู้ฟังคาดคะเนเอง หรือ ชักชวนให้ติดตามต่อไปอีก แต่เป็นความขัดแย้งของ 2 ฝ่าย ต้องกล่าวสาเหตุว่ามีข้อเท็จจริงอย่างไร วิเคราะห์ปัญหาหลาย ๆ ด้านของสาเหตุนั้น ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงอย่างเป็นกลาง

ข้อ (2.1) และ (2.2) จะต่างกันคือสารคดีเชิงข่าวจะเอาเรื่องที่เป็นข่าวและเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนมาขยายผลเพื่อให้คนเข้าใจ และสามารถติดตามต่อไปได้

2. การผลิตวิดิทัศน์

ความหมายของวิดิทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 45) ได้กล่าวว่า วิดิทัศน์คือการบันทึกภาพลงบนเทปโทรทัศน์ อาศัยหลักพื้นฐานเดียวกับการบันทึกเสียงลงบนเทปเสียงคือการแปลงสัญญาณภาพให้เป็นสัญญาณแม่เหล็กโดยอาศัยความเร็วของเส้นเทปที่ต้องเคลื่อนที่ผ่านหัวบันทึกเทป โทรทัศน์ที่ค่อนข้างสูงมาก นอกจากนี้ในเทปโทรทัศน์ยังมีร่องอื่น ๆ อีกนอกเหนือจากสัญญาณภาพ เช่น แถบสัญญาณเสียง แถบสัญญาณควบคุม (Control Track) เพื่อควบคุมให้แต่ละเฟรมมีความสัมพันธ์กัน

อนันต์ธนา อังกินันท์ และ เกื้อกุล คุปรัตน์ (2532 : 53) ได้กล่าวไว้ว่าวิดิทัศน์เหมือนภาพถ่าย ภาพยนตร์ และในขณะเดียวกันใช้บันทึกเสียงเหมือนเครื่องเทป แต่เป็นลักษณะเหมือนคาสเซตมากกว่า เทปม้วนใหญ่ ๆ สามารถบันทึกดูภาพในเหตุการณ์ต่างๆ ได้และนำมาฉายได้เมื่อต้องการจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชมเครื่องวิดีโอเทปสามารถเล่นได้ทั้งขาวดำและสี ส่วนเครื่องบันทึกภาพเหมือนเครื่องภาพยนตร์ถือติดตัวถ่ายเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้และไม่ต้องล้างเหมือนภาพยนตร์

ประโยชน์และคุณค่าของวิดีโอทัศน์

วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ (2539:138-139) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิดีโอทัศน์เพื่อการศึกษาโดยทั่วไปดังต่อไปนี้

1. การแพร่ภาพเทปโทรทัศน์ สามารถทำได้ในระบบสีและขาวดำ
2. มีเครื่องบันทึกภาพแบบเคลื่อนย้ายได้ ซึ่งสามารถใช้ในห้องเรียนหรือตามสถานที่ต่าง ๆ ได้
3. ประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง
4. สามารถแพร่ภาพและเสียงได้ทุกโอกาสและนำมาสอนซ้ำโดยไม่ทำให้เนื้อเรื่องเสีย
5. เทปโทรทัศน์สามารถตัดต่อได้นำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้และยังถ่ายม้วนอื่นๆเพื่อแลกเปลี่ยนกันใช้ได้อีก

ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และ อันตริณา อังกินันท์ (2531: 142-143) ได้กล่าวถึงประโยชน์และคุณค่าของวิดีโอทัศน์ทางการศึกษาทั่วไปดังต่อไปนี้

1. เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์
2. ช่วยปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
3. ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล
4. สามารถบันทึกเทปได้
5. สามารถผลิตรายการได้ทั้งในและนอกห้องส่ง
6. ใช้สอนนักเรียนจำนวนมากได้

วสันต์ อติศัพท์ (2533 : 200 - 201) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อวิดีโอทัศน์ไว้ว่า

1. เห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง
2. ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
3. นำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย
4. รวมคุณค่าของวิทยุและโทรทัศน์
5. ให้ความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ
6. สามารถติดต่อสื่อสารกันได้
7. เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงสังคม
8. ศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มได้
9. เหมาะสำหรับทำการสอน (Micro teaching)
10. การผลิตทำได้ง่ายกว่าภาพยนตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 3) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวิดีโอทัศน์ไว้ เช่นเดียวกันว่า

1. มีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง มีทั้งภาพ (สี) และเสียงในเวลาเดียวกัน
 2. สามารถต่อขยายให้นักเรียนดูครั้งละหลาย ๆ คนได้ กล่าวคือสามารถดูได้ครั้งละมาก ๆ ถึงเป็นพัน ๆ คนได้
 3. สามารถหยุดภาพนิ่งบางจุดหรือดูซ้ำอีกหรือภาพช้าโดยไม่ทำให้เนื้อหาเสียไป
 4. ใช้ฝึกทักษะการแสดงหรือการสนทนา (Micro teaching) ของครูได้
 5. ใช้ประกอบการเรียนซ่อมเสริม (Remedia) รายบุคคลหรือรายกลุ่มได้
 6. ครูสามารถสร้างวิดีโอทัศน์ขึ้นเองเพื่อได้วิดีโอทัศน์การศึกษาตามที่ครูต้องการได้ไม่ยากนัก
- ปัจจุบันการผลิตวิดีโอทัศน์เพื่อเป็นสื่อประกอบการศึกษาจำนวนมาก เนื่องจากสื่อวิดีโอทัศน์มีข้อดีหลายอย่างที่ช่วยในการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน

ขั้นตอนการผลิตวิดีโอทัศน์และโทรทัศน์

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 76-78) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของเป้าหมายให้ชัดเจน
2. รวบรวมข้อมูลและเอกสาร
3. คัดเลือกข้อมูลและเอกสาร
4. เขียนบทโทรทัศน์
5. เตรียมบันทึกภาพ
6. งานศิลป์
7. เตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตทดลอง
8. การบันทึกภาพ
9. ตัดต่อ
10. การบันทึกเสียง
11. การตรวจแก้ไขนำไปใช้
12. การนำรายการไปใช้
13. การประเมินผล

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 312) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์ว่า ขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์แบ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การวางแผน (Planning)
2. การเตรียมการถ่ายทำ (Preparation)
3. การผลิต (Production)
4. การผลิตหลังการถ่ายทำ (Post production)

สุรชัย ลิกขาบัณฑิต (2528 : 26-48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตรายการว่าจะต้องมีการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนการผลิตรายการ

1.1 ทำการศึกษาจุดมุ่งหมายและเป้าหมาย ในการทำรายการต้องทราบจุดมุ่งหมายทั่วไปของเนื้อหา และนำมาวิเคราะห์กำหนด กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และจุดมุ่งหมายเฉพาะ

1.2 รวบรวมทรัพยากรและศึกษาข้อขัดข้องในการผลิตโดยจะต้องศึกษาว่าแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นและข้อขัดข้องที่ควรศึกษา มีดังนี้

1.2.1 เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ ต้องศึกษาดูว่ามีเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายทำเพียงใด พร้อมทั้งตรวจสอบด้วยว่าวัสดุที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่และใช้ได้หรือไม่

1.2.2 บุคลากร ต้องศึกษาขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและประสพการณ์ของบุคลากร ซึ่งคุณภาพของรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ

1.3 การเขียนหัวข้อเนื้อหาและการเลือกแบบการนำเสนอรายการวิธีทัศน์เพื่อการศึกษา จำเป็นต้องอิงเนื้อหาเป็นสำคัญ ซึ่งต้องนำเนื้อหานั้นมาเขียนเป็นรูปแบบการนำเสนอที่นิยมกัน เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบอภิปราย แบบบรรยาย แบบนาฏการณ

2. การเตรียมการผลิตรายการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเขียนบท (Script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการวิธีทัศน์ บทที่ดีควรเป็นบทแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ข้อความรูปภาพหรือสัญลักษณ์ ควรใช้การสื่อความหมายได้ชัดเจน คำบรรยายและภาพต้องสัมพันธ์กัน ภาษาที่ใช้เหมาะกับผู้เรียน

2.2 การเตรียมบุคลากร จะต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ผู้เขียนบทผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง ฯลฯ เพื่อช่วยทำหน้าที่ต่างๆ ในการผลิต

2.3 การเตรียมงานศิลปะ จะต้องสนองจุดมุ่งหมายของรายการ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับสื่อวิธีทัศน์

2.4 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบทั้งในและนอกสตูดิโอ

2.5 การเตรียมการอื่น ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเสียงที่ใช้ประกอบ

2.6 การซ้อมซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การดำเนินรายการเป็นขั้นตอนที่จะทำการผลิตวีดิทัศน์ ซึ่งถ้าได้ปฏิบัติขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของรายการที่จะมีขึ้นในขั้นนี้ก็มีน้อย ในขั้นนี้จะเริ่มถ่ายทำตามบทที่เขียนไว้ จากนั้นจึงนำมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วจึงนำมาบันทึกเสียงบรรยาย เสียงดนตรี และเสียงประกอบต่าง ๆ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์หรือวีดิทัศน์มีหลายขั้นตอนตามแต่จะแบ่งให้ละเอียดขนาดไหนแต่พอจะแยกเป็นช่วงใหญ่ ๆ ได้ 3 ช่วงคือ ช่วงเตรียมการก่อนถ่ายทำ ช่วงถ่ายทำ และหลังช่วงถ่ายทำ ซึ่งแต่ละช่วงนั้นจะส่งผลถึงกัน เช่น ถ้ามีการถ่ายทำที่ดีก็จะง่ายต่อการถ่ายทำและจะง่ายต่อการตัดต่อ

บทโทรทัศน์ หรือบทวีดิทัศน์

ความหมายบทโทรทัศน์ หรือบทวีดิทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 193) กล่าวว่า การเขียนบทวีดิทัศน์เป็นการนำเอาความคิดในการสร้างสรรค์งานวีดิทัศน์มาทำให้เป็นรูปธรรมขั้นหนึ่งก่อน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไร โดยแสดงให้เห็นทั้งลักษณะภาพที่จะปรากฏ คำบรรยาย หรือบทสนทนา ตลอดจนเสียงประกอบอื่น ๆ

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 89) ได้กล่าวว่า บทโทรทัศน์เป็นการกำหนดโครงเรื่องของรายการเหมือน ๆ กับพิมพ์เขียวที่ใช้ในการกำหนดแบบก่อสร้างบ้าน ซึ่งต้องมีโครงสร้างที่ถูกต้องเหมาะสม ไม่เช่นนั้นอาจเกิดจุดอ่อนและพังทลายในที่สุด

ชิน คล้ายปาน (2528 : 29) กล่าวว่า บทโทรทัศน์คือข้อความที่จะกำหนดจากการถ่ายทำโทรทัศน์หรือรายการเทปโทรทัศน์เรื่องนั้นเอาไว้ บทโทรทัศน์แต่ละบทจะมีโครงเรื่องของมันเอง

ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า บทวีดิทัศน์หรือโทรทัศน์ก็คือสิ่งที่กำหนดว่ารายการจะดำเนินไปทางไหน อย่างไร เพื่อช่วยให้ง่ายขึ้นในการถ่ายทำ และการดำเนินการของฝ่ายต่าง ๆ

การเขียนบทโทรทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 200-201) ได้ให้หลักในการเขียนบทวีดิทัศน์ไว้ว่า การเขียนบทวีดิทัศน์เป็นศาสตร์และศิลป์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนการเขียนลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีหลักการเขียนดังนี้

1. การคิดออกมาเป็นภาพ วีดิทัศน์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดด้วยภาพเป็นหลักและเสริมด้วยคำพูดและเสียง ภาพจะต้องถ่ายทอดเหตุการณ์ออกมาอย่างเป็นศิลปะและสื่อความหมายในการรับรู้ของผู้ชม ผู้เขียนบทจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ออกมาให้เป็นภาพที่จะถ่ายทอดไปสู่ผู้ชม ภาพเหล่านี้อาจจะใช้เพียงคำพ้องเพื่อสื่อสารเรื่องราวกับผู้ชม หรือใช้เสียงประกอบ คือเสียงดนตรีเสริมโดยไม่ต้องมีคำบรรยายคำพูดประกอบก็ย่อมได้

2. การเขียนคำพูดเพื่อการได้ยิน การชมโทรทัศน์ผู้ชมจะต้องได้ยินคำพูด คำบรรยายเพียงครั้งเดียวไม่สามารถกลับมาฟังได้เช่นการกลับมาอ่านหนังสือ ดังนั้นคำพูดที่ใช้จะต้องง่ายเหมาะแก่การฟัง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของกลุ่ม ไม่ควรใช้ประโยคที่ซ้ำซ้อนเกินไป ใช้ภาษาพูดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นภาษาที่สื่อสารด้วยอารมณ์ และที่สำคัญนั้นต้องสัมพันธ์กับภาพอย่างมีความหมายและศิลปะ

3. การเข้าใจพื้นฐานของผู้ชม การรับรู้ของผู้ชมแต่ละกลุ่มไม่เหมือนกันและไม่เท่ากันผู้เขียนบทโทรทัศน์ จะต้องสื่อสารภาพและคำบรรยายให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มด้วย

4. การเข้าใจการนำเสนอรายการโทรทัศน์บทโทรทัศน์เปรียบเสมือนแปลนรายการทั้งหมดว่าจะดำเนินไปอย่างไร ดังนั้น การที่ผู้เขียนบทโทรทัศน์มีความรู้ด้านเทคนิคของการนำเสนอทางโทรทัศน์ เทคนิคของการทำภาพพิเศษ เรื่องของแสงเสียงแล้วย่อมสามารถที่จะจินตนาการในการนำเสนอสิ่งเหล่านี้มาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไพโรจน์ ติรัตนารกุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 90) ได้กล่าวว่า การเขียนบทโทรทัศน์จะง่ายขึ้นถ้าทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. รวบรวมหนังสือ เอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหัวเรื่องที่จัดทำ
2. เลือกสิ่งที่ตรงกับจุดประสงค์มากที่สุด
3. ตัดสินว่าจะเรียงลำดับสิ่งที่เลือกได้แล้วอย่างไร

ชิน คล้ายปาน (2528 : 31) ได้ให้วิธีการในการเขียนบทโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและทรัพยากรที่จะนำมาผลิตรายการ
2. คัดเลือกเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ
3. กำหนดรายละเอียดในบทโทรทัศน์ตามความสามารถของอุปกรณ์ที่มีอยู่ รวมทั้ง

งบประมาณและเจ้าหน้าที่ที่จะทำการถ่ายทำ

4. ผู้เขียนบทจะต้องเดาความรู้สึกว่าผู้ชมต้องการอะไร และจะต้องสนองตอบอย่างไร
5. ความต่อเนื่องของเนื้อหา เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้ชมคอยติดตามรายการ

การเขียนบทเป็นงานที่สำคัญในการผลิตรายการ ผู้เขียนบทควรจะศึกษาเนื้อหาในเรื่องที่จะทำ วัตถุประสงค์ของรายการ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายด้วยเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดวัตถุประสงค์ของรายการแก่ผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดต่อลำดับภาพ

ความหมายของการติดต่อลำดับภาพ

สุทัศน์ บุรีภักดิ์ (2528 : 735) ได้ให้ความหมาย ของการติดต่อลำดับภาพไว้ว่าการติดต่อลำดับภาพ หมายถึงการนำภาพที่ได้จากการถ่ายทำแล้วมาเรียงต่อกันโดยแต่ละชอตและแต่ละฉากให้เข้ากันอย่างต่อเนื่องและกลมกลืนจนสามารถบอกเรื่องราวที่ผู้ติดต่อผู้กำกับ ต้องการจะถ่ายทอดไปให้ผู้ชมได้รับรู้ โดยคำนึงถึงความยาว จังหวะ อารมณ์ ให้ถูกหลักภาษาและไวยากรณ์เพื่อให้ภาพที่ออกมาบอกเรื่องราวอย่างกลมกลืน และเป็นเอกภาพ ผู้ดูได้ความรู้สึก ได้ความสุข หรือได้อารมณ์อื่นตามที่ผู้ติดต่อกำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยงยุทธ รักษาศรี (2532 : 1102) ได้กล่าวว่า ในขบวนการผลิตโทรทัศน์นั้น การตัดต่อหมายถึง การเลือก คือ เลือกชอตที่ท่านคิดว่าดีที่สุด และเลือกส่วนที่ดีที่สุดของชอตนั้นออกมา เพื่อให้ภาพส่วน นั้นบอกเรื่องราวตามที่ท่านคิดเอาไว้

ไพโรจน์ ตรีณธนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี (2528: 151) ได้กล่าวว่า การตัดต่อวิดีโอเทปจะทำให้ ปล่อยให้รายการต่อเนื่องกัน เนื่องจากภาพที่บันทึกบางภาพถ่ายทำในเวลาและสถานที่ที่ต่างกัน จำเป็นต้องมีการตัดต่อภาพเพื่อให้เป็นไปตามสคริปที่วางไว้ ทั้งนี้เพราะเป็นการยากที่จะบันทึกรายการ ทั้งหมดให้ต่อเนื่องกันในครั้งเดียว

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) ได้ให้ความหมายของการตัดต่อไว้ว่า การตัดต่อ คือ การเปลี่ยนภาพ และเสียงจากชอตหนึ่งไปยังชอตต่อไป โดยให้มีความต่อเนื่องและเรียงลำดับตามเรื่องราว ไม่มีการ กระโดดหรือมีอริยาบถซ้ำซ้อนกัน และมีการรักษาคุณภาพของเสียง ให้กลมกลืนกันโดยตลอด

ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบันนี้ กระบวนการไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่การถ่ายทำเสร็จ ภายในห้องผลิตรายการ หรือสตูดิโอ เท่านั้น เพราะบางครั้งการจะถ่ายทำรายการให้เสร็จไปเลยทีเดียว เป็นเรื่องลำบากเพราะการจะผลิตรายการขึ้นมารายการหนึ่งนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมงานหลายฝ่าย เช่น ช่างกล้อง ผู้ควบคุมเสียง ผู้ควบคุมแสง ผู้กำกับรายการ ผู้แสดง ฯลฯ ดังนั้นโอกาสที่ฝ่ายใดฝ่าย หนึ่งจะทำผิดพลาดทำให้ต้องมีการหยุดบันทึกเทปโทรทัศน์เพื่อถ่ายทำใหม่ตั้งแต่ต้นจึงมีมากขึ้น ซึ่งก็ นับว่าเป็นการเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าที่ควรจะเป็น ด้วยเหตุนี้ทำให้มีผู้หันมาใช้วิธีถ่ายเจาะ เป็นฉาก ๆ ตามเรื่องราวที่เตรียมเอาไว้ จากนั้นก็นำภาพถ่ายเอาไว้มารัดต่อลำดับภาพในภายหลัง ซึ่ง ทำให้ได้รายการที่สมบูรณ์และมีความละเอียด ประณีต

โดยเฉพาะสำหรับรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีการถ่ายทำนอกสถานที่หรือนอกห้องผลิตรายการ หรือนอกสตูดิโอ ซึ่งอาจจะใช้กล้องโทรทัศน์ในการถ่ายทำเพียงกล้องเดียวหรืออาจจะใช้หลายกล้อง และใช้เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์หลายเครื่อง แต่ไม่มี Switcher ควบคุมขณะถ่ายทำ ในกรณีเช่นนี้ก็ยิ่ง ทำให้การตัดต่อหลังจากการถ่ายทำมีความจำเป็นมากขึ้น เนื่องจากขณะถ่ายทำมักไม่ได้ถ่ายทำ ตามลำดับในบทที่เตรียมไว้ แต่จะเลือกถ่ายภาพที่ถ่ายในสถานที่เดียวกันมุมกล้องใกล้เคียงกัน ต่อ ๆ กันไปก่อน แล้วจึงจะย้ายไปถ่ายมุมอื่น หรือสถานที่อื่นต่อไป ทั้งนี้ก็เพื่อมิให้เป็นการเสียเวลาในการ เคลื่อนย้ายกล้อง และอุปกรณ์ในการถ่ายทำอื่น ๆ กลับไปกลับมานั่นเอง และเมื่อถึงช่วงของการตัดต่อ ก็ให้นำภาพทั้งหมดที่ถ่ายมาเลือกและตัดต่อลำดับภาพเชื่อมภาพ แต่ละภาพเข้าด้วยกัน ตามเรื่องราว ในบทโทรทัศน์ที่มีอยู่หรือตามที่ผู้ตัดต่อเห็นสมควร

ความสำคัญของการตัดต่อ

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) กล่าวว่า การตัดต่อนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิต รายการโทรทัศน์อยู่ไม่น้อย รายการจะน่าเบื่อ น่าสนใจ และชวนติดตามหรือไม่เพียงใดมิใช่อยู่ที่การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ่ายทำเพียงอย่างเดียว แต่เทคนิคการตัดต่อได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในการทำให้ภาพที่ทำมา กลายมาเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ดังนั้นการตัดต่อจึงมีความสำคัญซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยต่อเชื่อมภาพ

การถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ ไม่นิยมแช่กล้องจับภาพหรือฉากใดฉากหนึ่งนาน ๆ เพราะจะทำให้ผู้ชมเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงมีการถ่ายเป็นชอตสั้น ๆ และจับภาพในมุมต่าง ๆ กัน แล้วจึงนำภาพที่ท่านถ่ายทั้งหมด มาตัดต่อเรียงลำดับใหม่หรือเชื่อมภาพหรือชอตแต่ละชอตเข้าด้วยกันตามลำดับ ให้ถูกต้องตามเรื่องราว ซึ่งบางรายการอาจต้องใช้การตัดต่อเชื่อมภาพเป็นร้อย ๆ แห่ง เช่น รายการที่ถ่ายทำนอกสถานที่ด้วยกล้องเดียว หรือรายการที่มีการตัดภาพอย่างรวดเร็ว แต่ถ้าเป็นรายการที่ผลิตภายในห้องส่งหรือในสตูดิโอ ซึ่งมักถ่ายเป็นตอนยาว และมีการลำดับภาพในระหว่างการผลิตโดยใช้ Switcher การตัดต่อภาพหลังการผลิตก็จะง่ายขึ้นเพียงตัดต่อเชื่อมภาพของฉากแต่ละฉากให้ต่อเนื่องกันเท่านั้น

2. ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ แม้จะได้ระมัดระวังและพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม ก็ยังมักพบข้อบกพร่องอยู่เสมอ การตัดต่อสามารถช่วยได้ โดยการตัดภาพที่ไม่พึงปรารถนาออกไปและแทรกภาพที่ดี ๆ เข้าไปแทนที่

3. ช่วยจำกัดเวลา

เวลาในการออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ เป็นเวลาที่มีค่ามาก ดังนั้นการผลิตรายการ จึงต้องให้ความยาวพอเหมาะหรือพอดี กับเวลาที่กำหนดเอาไว้ ซึ่งถ้ารายการที่ผลิตยาวเกินไปก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อ ปรับแต่ง ตัดภาพ ส่วนที่เกินออกไปบ้าง แม้ว่าภาพที่ถ่ายทำมาจะเป็นภาพที่ดี ๆ สวย ๆ และเป็นประโยชน์กับเรื่องที่จะเสนอมากเพียงใดก็ตาม หรือถ้ารายการที่ผลิตสั้นเกินไป ก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อในการแทรกภาพเพิ่มเข้าไป เพื่อให้รายการยาวขึ้น

4. ช่วยสร้างเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง

การตัดต่อเป็นการนำภาพแต่ละชอต แต่ละฉาก แต่ละตอน มาเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน ซึ่งถ้าเป็นการต่อเชื่อมภาพอย่างมีศิลปะ มีความคิดสร้างสรรค์ ผู้ชมก็จะรู้สึกต่อเนื่องในเรื่องราวที่น่าเสนอ ทั้งนี้ในขั้นตอนการถ่ายทำจะต้องให้ได้ภาพที่ดี มีรายละเอียดมากพอ มีภาพหลาย ๆ ขนาด ทั้งภาพขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก และมีภาพหลาย ๆ มุมในแต่ละฉาก แต่ละตอน จึงจะทำให้ผู้ตัดต่อสามารถเลือกภาพมาตัดต่อเข้าด้วยกันได้อย่างต่อเนื่องตามความต้องการ

วิธีการตัดต่อเทปโทรทัศน์

ศุภิพร วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวว่า ไม่ว่าจะใช้เครื่องตัดต่อแบบใด หรือใช้เทปโทรทัศน์ประเภทใดก็ตาม จะมีวิธีการตัดต่อได้ 2 วิธี คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. วิธีประกอบรายการ (Assemble)

ตามปกติการถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ด้วยเทปโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นรายการประเภทสาระความรู้ หรือรายการบันเทิง มักมีการบันทึกภาพและเสียงยืดยาวกว่าที่ต้องการ บางส่วนก็อาจจะบันทึกซ้ำภาพเดิมหลายครั้ง เพื่อจะได้เลือกภาพที่ดีที่สุดเพียงหนึ่งภาพ นอกจากนั้นก็ยังถ่ายทำโดยไม่เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง ดังนั้นจึงต้องมีการตัดต่อแถบภาพที่บันทึกแต่ละตอนให้เข้าเป็นเรื่องเดียวกันที่ต่อเนื่องกลมกลืน และมีความยาวพอเหมาะเหล่านี้ เรียกว่า การประกอบรายการ

การตัดต่อด้วยวิธีประกอบรายการ โดยการบันทึกทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปตัดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศตามลำดับขอตที่ได้ระบุเอาไว้ในบท โดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของภาพในขอตแรก แล้วต่อด้วยจุดเริ่มต้นของภาพในขอตที่สอง และจุดสิ้นสุดของขอตที่สอง ก็จะต่อกับจุดเริ่มต้นของขอตที่สาม เป็นอย่างนี้เรื่อยไปจนจบ ซึ่งการตัดต่อแบบนี้เป็นการตัดต่อที่ง่ายและสะดวกและใช้เวลาไม่มากนัก

2. วิธีแทรก (Insert)

เป็นการแทรกภาพหรือเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปตัดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศ ซึ่งในเทปตัดต่อต้องมีการบันทึกภาพเอาไว้อยู่แล้ว แต่เราไม่ต้องการภาพเดิม จึงใช้การตัดต่อด้วยวิธีนี้ในการแทรกภาพใหม่ทับลงไปทีภาพเดิม เป็นการลบภาพเดิมออก และได้ภาพใหม่ที่แทรกเข้าไปออกมาแทน ยกตัวอย่างเช่น ในเทปตัดต่อ ได้บันทึกภาพผู้ชายคนหนึ่งกำลังคิดถึงอะไรบางอย่าง และต่อมาก็มีคนมาเรียกให้เขารู้สึกตัว เหตุการณ์เช่นนี้ถ้าเราเสนอแต่ภาพของผู้ชายคนนั้นไปตลอด ก็อาจทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย เราจึงต้องการแทรกภาพเหตุการณ์ที่ชายคนนั้นลงไป โดยให้เสียงแบ็คกราวยังคงเดิม วิธีแทรกภาพนี้ เราต้องกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เพื่อเวลาที่เรแทรกภาพ ภาพใหม่ก็อาจจะทับภาพเดิมที่เราต้องการ ซึ่งอยู่ต่อจากขอตที่เราไม่ต้องการไปด้วยได้

ประเภทของการลำดับภาพในการดำเนินเรื่อง

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) กล่าวถึงการลำดับภาพในการดำเนินเรื่องไว้ดังนี้

1. คอนตินิวอัส (Continous)

เป็นการเสนอเรื่องราวเรียงไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง ตั้งแต่ต้นจนจบโดยมากมักใช้กับเรื่องที่มีตัวเอกเพียงตัวเดียว และก็ติดตามพฤติกรรมของตัวเอกไปโดยตลอด ซึ่งในปัจจุบันไม่ค่อยใช้การดำเนินเรื่องแบบนี้กันแล้ว เพราะไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่ดึงดูดผู้ชมให้ติดตามเรื่องราวโดยตลอดเท่าที่ควร

2. ซิมูทานีอัส (Simultaneous) หรือครอสคัตติง (Cross Cutting)

เป็นการเสนอเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หรือมากกว่าซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน การดำเนินเรื่องแบบนี้ เป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน เพราะทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้นและไม่เบื่อเอกลสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พาราลเลล (Parralled)

เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หรือมากกว่า ที่เกิดขึ้นในเวลาที่แตกต่างกัน และอาจมีสถานที่ต่างกันด้วย ซึ่งความแตกต่างกันนั้น มีความสัมพันธ์ในแง่ความคิด หรือการเปรียบเทียบ

4. อินโวลูท (In Votuled)

เป็นการเริ่มต้นด้วยการเสนอเหตุการณ์ที่จบไปแล้ว แล้วต่อด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบใหม่ การดำเนินเรื่องแบบนี้ เป็นการดึงดูดใจของผู้ชมเอาไว้ด้วยเหตุการณ์ที่เป็นไคลแมกซ์ (Climax) ของเรื่อง ซึ่งใช้ได้ดีและเป็นที่ยอมรับในภาพยนตร์ สำหรับละครโทรทัศน์ก็มีใช้บ้างกับละครสั้นที่จบภายในวันเดียว ถ้าเป็นละครเรื่องยาว หลายตอนจบ มักไม่ใช้การดำเนินเรื่องแบบนี้

นอกจากนี้ สุชาติ พรหมปัญญา (2546) กล่าวถึง การลำดับภาพในการดำเนินเรื่องไว้ดังนี้

1. Intercutting Editing ใช้กับพื้นที่หรือบุคคลเป็นเทคนิคในการตัดระหว่างการทำที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันแต่ต่างสถานที่กัน เทคนิคนี้ค้นพบเมื่อปี 1906 เพื่อสร้างแรงกดดันและความตื่นเต้นให้กับเรื่อง ตัวอย่างเช่น ภาพตัวเลขที่ลดลงเรื่อย ๆ ของระเบิดเวลาที่ถูกตั้งไว้ ตัดกลับไปมาสลับกับภาพอุปสรรคต่าง ๆ จากการหนีออกจากตึกที่กำลังถูกระเบิด เป็นต้น การตัดภาพแบบอินเตอร์คัตบนใบหน้าในสถานที่เดียวกันแสดงให้ผู้ชมเห็นถึงการเปลี่ยนทัศนะที่มีทั้งกริยาและปฏิกริยา ข้อที่ใช้ตัดภาพกลับไปมานี้เรียกว่า Cutaway หรือ Cutback

2. Analytical Editing เป็นการแบ่งเนื้อที่ออกเป็นเฟรมย่อย ๆ ฉากที่ใช้กันดั้งเดิมเริ่มต้นด้วยภาพระยะไกลเพื่อให้เห็นสถานการณ์รวมและความสัมพันธ์ของวัตถุในพื้นที่ ตามด้วยข้อที่ใกล้เข้ามาเพื่อแทรก (Inter Shot) แสดงถึงรายละเอียด และมุ่งไปสู่การกระทำที่สำคัญ ข้อที่ใช้ทำหน้าที่เพื่ออธิบายสถานการณ์เรียกว่า Establishment shot หรือ Master Shot

3. Contiguity editing เป็นการติดตามการกระทำยังตำแหน่งต่าง ๆ รูปแบบดั้งเดิมนิยมใช้กันในฉากไล่ล่าของภาพยนตร์ตะวันตก เมื่อผู้ถูกล่าขี่ม้าผ่านต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ซึ่งจะเป็นจุดอ้างอิงต่อไปเวลาต่อมาในตำแหน่งเดิม ผู้ไล่ล่าก็ขี่ม้าตามมาและผ่านต้นไม้ต้นเดียวกันไป ต้นไม้ในที่นี้จึงมีบทบาทเหมือนกับป้ายถนนสำหรับผู้ชมที่จะใช้อ้างอิงสถานที่ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องหมายบอกเวลาที่ผ่านไประหว่างผู้ล่าและผู้ถูกล่า

4. Point-of-View เป็นชนิดหนึ่งของ Contiguity Editing แต่ถูกแยกออกมาต่างหาก เป็นการติดตามไปดูเฉพาะส่วนที่เป็นผลของการกระทำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ เช่นเมื่อมีภาพคนหันไปทางด้านหนึ่งของจอ ผลของการมองจะต้องเป็นภาพใดภาพหนึ่ง ดังนั้นข้อที่ตามมาก็จะแสดงภาพที่คนคนนั้นมองเห็นด้วย ข้อที่เป็นผลของการกระทำนั้นเรียกว่า Reaction Shot ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์อื่นได้อีกเช่น ภาพการยิงจรวดขีปนาวุธตามด้วยภาพความหายนะของบ้านเมืองการใช้ Reaction Shot จึงเป็นการสรุปการกระทำของข้อก่อนหน้าโดยไม่ต้องมีคำอธิบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการพื้นฐานของการตัดต่อและลำดับภาพ

สุชาติ พรหมปัญญา (2546) ได้กล่าวถึง หลักการพื้นฐานของการลำดับภาพไว้ว่าหลักการตัดต่อเบื้องต้นก็คือการนำชอตต่าง ๆ มาจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการนำเสนอเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการโดยที่จะไม่ไปละเมิดความรู้สึกต่อเนื้อเรื่องระหว่างการกระทำต่าง ๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

1. ความต่อเนื่องของการกระทำ ภาพการกระทำต่าง ๆ จะถูกส่งจากชอตหนึ่งไปสู่ชอตหนึ่ง โดยไม่ให้เกิดการสะดุดทั้งความเร็วหรือทิศทางของการเคลื่อนที่ เช่นคนกำลังวางของจดหมายลงบนโต๊ะ (ซึ่งอยู่นอกกรอบ) ภาพถูกตัดมาเห็นของจดหมายในระยะใกล้กว่า ก่อนที่จะถูกวางลงบนโต๊ะเราจะเห็นตำแหน่งของของจดหมายที่สัมพันธ์กับโต๊ะและความเร็วของการเคลื่อนที่ของจดหมายในชอตทั้งสองจะต้องใกล้เคียงกัน ทำให้ความต่อเนื่องเกิดขึ้นบนโต๊ะ แสงสว่างและตำแหน่งของมือ ดังนั้นการตัดภาพแบบนี้จึงไม่สะดุด ชอตระยะใกล้ที่ข้ามเส้นการแสดงจึงไม่ควรนำมาใช้

2. ทิศทางบนจอ หากของจดหมายถูกเคลื่อนจากซ้ายไปขวาในภาพระยะกลางชอต ภาพของของจดหมายในระยะที่ใกล้กว่าจึงจะต้องเคลื่อนตามไปในทิศทางเดียวกัน การใช้มุกกล้องในทางตรงข้ามจะทำให้ของจดหมายเคลื่อนที่จากขวาไปซ้ายแทน ซึ่งจะทำให้เกิดภาพโดด ที่ผู้ชมสังเกตเห็นได้ง่าย

3. ความคล่องของของเส้นสายตา เส้นสายตาของคนที่มีมองดูของจดหมายควรจะอยู่ในทิศทางที่ผู้ชมเชื่อว่ามีของจดหมายอยู่ ถ้าเขามองออกไปนอกภาพด้วยเส้นสายตาที่ขนานไปกับความสูงของเขา จะหมายถึงเขากำลังมองไปยังสิ่งที่ความสูงนั้น เมื่อในขณะที่เขามองต่ำลงมา เราจะสันนิษฐานว่าเขากำลังมองไปที่ของจดหมาย ผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่คนละชอตต้องอยู่ในเส้นสายตาเดียวกัน เพื่อที่จะตัดภาพระหว่างนั้นได้ เส้นสายตาที่มองออกไปนอกกรอบภาพต้องเข้ากันกับการคาดหวังของผู้ชมไปยังที่ซึ่งตำแหน่งของคนที่เขา กำลังสนทนาด้วย มีความจำเป็นที่จะต้องประมาณความสัมพันธ์ของสถานที่ระหว่างชอต ประชานที่กำลังพูดและมองไปทางซ้ายจะถูกสรุปโดยผู้ชมว่าเขากำลังพูดกับบางคนที่อยู่ทางด้านซ้าย ภาพตัดไปยังอีกคนหนึ่งที่มีมองไปทางขวาเป็นการยืนยันความคาดหวังของผู้ชม การเข้ากันของเส้นสายตากำหนดได้จากตำแหน่งของตาและมุมมอง เราแทบจะไม่สามารถใช้การตัดต่อเข้าไปจะแก้ไขการถ่ายที่ไม่เข้ากันได้ เว้นแต่จะใช้เทคนิคการกลับเพื่อย้อนสายตา แต่ก็จะไปละเมิดความสมมาตรอื่น ๆ เช่น ทรงผมที่อาจกลับข้างไปด้วย

4. ขนาดของชอต เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการตัดต่อในการทำอินเตอร์คัต ภาพของใบหน้า การตัดจากภาพระยะใกล้ปานกลางกับภาพระยะใกล้ปานกลางด้วยกันของอีกคนหนึ่งเป็นการจัดการเพื่อไม่ให้เกิดการสะดุดของภาพจากความคล่องของกันของเส้นสายตาดังกล่าวมาแล้ว ในทางกลับกันการตัดระหว่างภาพระยะไกลของคนคนหนึ่งกับภาพที่ถ่ายในระยะใกล้ ปานกลาง ของอีกคนหนึ่งย่อมจะทำให้เกิดภาพโดดและไม่มีต่อเนื่อง

เทคนิคในการลำดับในการผลิตรายการโทรทัศน์

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ในการลำดับภาพไว้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การเรียงความ

1.1 ความยาวของภาพหรือชอต

การเปลี่ยนภาพหรือการตัดภาพแต่ละครั้ง จะทำให้ผู้ชมถูกกระตุ้นความรู้สึกขึ้นครั้งหนึ่ง แล้วความรู้สึกนั้นจะค่อยๆ ลดลงจนกระทั่งมีการตัดภาพอีกครั้งหนึ่ง ถ้าความยาวของ ชอตพอเหมาะ อารมณ์ของผู้ชมจะถูกกระตุ้นตามจังหวะ ถ้าชอตยาวเกินไป อารมณ์ของผู้ชมจะราบเรียบไม่ตื่นเต้น แต่ถ้าชอตสั้นเกินไป อารมณ์จะถูกกระตุ้นแต่เพียงเบาบาง เพราะเกิดความเคยชินเสียแล้ว

ตามปกติชอตหนึ่งจะยาวไม่เกิน 15-30 วินาที แต่บางชอตอาจต้องยาวหรือสั้นกว่านี้ ตัวอย่างเช่น ภาพหลอดยาสีฟัน ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่หอมพันทกำลังแนะนำให้คนใช้คนหนึ่งหันมาใช้ยาสีฟันชนิดหนึ่ง เพื่อเป็นการถนอมรากฟัน ภาพของหลอดยาสีฟันในมือของหอมพันท้องมีความยาวมากกว่า 30 วินาที แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่แม่บ้านมาซื้อของในห้างสรรพสินค้า และหยิบหลอดยาสีฟันมาหลอดหนึ่งใส่ลงในตะกร้า ภาพมือของแม่บ้านที่กำลังหยิบหลอดยาสีฟันนั้นยาวเพียง 2-3 วินาทีก็พอ เพราะช่วงที่แม่บ้านหยิบหลอดยาสีฟันใส่ในตะกร้า นั้นไม่ควรนานเกินไป เป็นการไม่สมจริง เป็นต้น

1.2 หน้าที่ของการเปลี่ยนภาพ

ในการเปลี่ยนจากภาพหนึ่งไปสู่อีกภาพหนึ่ง ตามธรรมดารายการที่ยาว 30 นาที จะมีการเปลี่ยนภาพหรือตัดภาพประมาณ 200 ครั้ง แต่ก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องราวที่แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว เช่น การวิ่ง การกระโดด การแข่งขันก็ต้องตัดภาพให้มีความสูง คือเปลี่ยนภาพอย่างรวดเร็ว ผู้ชมจะได้เกิดความกระปรี้กระเปร่า แต่ถ้าเป็นเรื่องราวที่เชื่องช้า เช่น การอ่านหรือการเขียนหนังสือ การนั่งรับประทานอาหาร กรณีเช่นนี้ ก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนภาพเร็วมาก เพราะมันจะเป็นการขัดกับอิริยาบถของผู้แสดง

2. การเชื่อมภาพ

การเชื่อมภาพในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ ทำได้หลายวิธีดังนี้

2.1 ตัด (Cut)

การตัดเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและใช้กันมากที่สุดเป็นการเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปสู่อีกภาพหนึ่งอย่างรวดเร็ว และยังเป็น การช่วยถ่ายทอดความสนใจของผู้ชมไปสู่สิ่งใหม่ ช่วยชี้แนะสิ่งที่ต้องการเน้น ซึ่งควรจะตัดภาพเพื่อสร้างความสัมพันธ์ หรือความต่อเนื่องของภาพแต่ละภาพมิใช่เป็นการทำลายความต่อเนื่องของภาพ เทคนิคในการตัดภาพมีดังนี้

2.1.1 ไม่ควรตัดภาพของบุคคลด้วยภาพที่คล้ายกัน หรือต่างกันอย่างมากในเรื่องขนาดของภาพ มุม และ Head Room

2.1.2 ควรพิจารณาว่าควรตัดภาพตรงจุดไหน หลักการควรตัดภาพควรตัดภาพตรงจุดที่เริ่มการกระทำ หรือสิ้นสุดการกระทำไม่ควรตัดภาพในขณะที่มีการกระทำ เพราะอาจทำให้ผู้ชมรู้สึกสะดุด เช่น ถ้าเราต้องการเสนอภาพของผู้แสดงกำลังจับลูกบิดประตู ตัดไปชอตที่สองเป็นภาพภายในเอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไว้สำหรับการเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้อง ผู้แสดงกำลังเปิดประตูเข้ามา หรือชอตแรกเป็นภาพของผู้แสดงจับลูกบิดประตู เปิดประตูก้าวเข้าไปในห้อง แล้วปิดประตู ตัดไปชอตที่สองเป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงจับลูกบิดประตูซึ่งปิดอยู่แล้ว การตัดภาพในลักษณะดังกล่าวเป็นการตัดก่อนเริ่มการกระทำ และหลังการกระทำ ผู้ชมจะรู้สึกสะดุดใน ขณะที่เราตัดภาพ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราตัดภาพในขณะที่มีการกระทำ เช่น ชอตแรกเป็นภาพผู้แสดงจับลูกบิดเปิดประตู แล้วกำลังก้าวเข้าไปในห้อง ตัดไป ชอตที่สอง เป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงกำลังก้าวเข้ามาในห้อง แล้วปิดประตู การตัดในลักษณะนี้ เราจะเชื่อมต่อการกระทำของผู้แสดงในชอตแรกและชอตที่สองให้แนบเนียนได้ยาก ผู้ชมจะรู้สึกสะดุดทันที

2.1.3 ไม่ควรตัดภาพให้รู้สึกว่ภาพกระโดด (Jump Cut) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่ออิริยาบถ บางตอนขาดหายไป ช่วงกลางของการกระทำ หรือช่วงกลางของคำพูดถูกตัดออกไป ยกตัวอย่างเช่น ช่วงแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังเปิดประตูลง และทำท่าจะเข้าไปในรถ ตัดไปชอตที่สองเป็นภาพผู้หญิงกำลังติดเครื่องการตัดภาพเช่นนี้ ทำให้ภาพผู้หญิงกำลังเข้าไปนั่งในรถและจัดเตรียมที่นั่ง ก่อนที่จะติดเครื่องยนต์ขาดหายไป ทำให้เกิดภาพกระโดด ซึ่งถือว่าการตัดภาพที่ไม่ดี อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นการตัดภาพกระโดดเพราะจงใจ ก็อาจทำได้ในกรณีที่ทำให้เรื่องราวกระชับยิ่งขึ้น เช่นผู้ชายชวนผู้หญิงไปดูหนัง ตัดไปเป็นภาพผู้ชายและผู้หญิงอยู่ที่โรงหนัง การตัดเช่นนี้ได้ข้ามเหตุการณ์ไปมากมาย เป็นการตัดเหตุการณ์ที่ไม่มีมีความสำคัญ หรือไม่น่าสนใจออกไป เพื่อให้เรื่องราวกระชับขึ้น เป็นการตัดภาพที่นิยมใช้กันมาก

2.1.4 ไม่ควรตัดภาพระหว่างที่ภาพกำลังหยุดอยู่กับที่ กับภาพที่มีการเคลื่อนไหว เช่น ชอตแรกเป็นภาพชายคนหนึ่งกำลังเปิดประตูลงแล้วเข้าไปนั่ง (รถอยู่กับที่) ตัดไปรถยนต์คันนั้น กำลังแล่นอยู่ในถนน การตัดภาพเช่นนี้ไม่ควรกระทำ ควรให้ภาพแรกเห็นรถเคลื่อนออกไปเล็กน้อยก่อน แล้วจึงตัดไปเป็นภาพรถแล่นในถนน จึงจะได้ภาพที่สมบูรณ์

2.1.5 ควรรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหว การตัดภาพผู้แสดงที่เคลื่อนไปทางซ้ายมือ หรือขวา เข้าหาหรือถอยหลังล้วนแต่มีความหมายซึ่งเราควรรักษาทิศทางดังกล่าวเอาไว้ อย่างเช่นผู้ชายกับผู้หญิงกำลังเดินเข้ามาหากัน ถ้าเราให้ชอตแรกเป็นภาพผู้ชายเดินหันหน้าทางขวา ตัดไปเป็นอีกชอตหนึ่งเป็นภาพของผู้หญิงเดินหันหน้าไปทางขวาเช่นเดียวกัน เช่นนี้ก็ทำให้ดูเหมือนว่าผู้ชายเดินตามผู้หญิง หรือไม่ก็ผู้หญิงเดินตามผู้ชาย ซึ่งจริง ๆ แล้ว ในชอตที่สองต้องเป็นภาพผู้หญิงที่เดินไปทางซ้าย จึงจะเป็นทิศทางที่ถูกต้อง หรืออีกตัวอย่างหนึ่งก็เช่น ชอตแรกผู้ชายคนหนึ่งกำลังเดินอยู่ แล้วเขาก็หันไปเห็นเพื่อน ๆ ของเขา กำลังคุยอยู่ทางด้านซ้าย ผู้ชายคนนั้นจึงเดินไปทางซ้าย ตัดไปเป็นภาพของเพื่อน ๆ กำลังคุยกันอยู่แล้วผู้ชายคนนั้นก็เดินเข้ามาทางขวา เช่นนี้เป็นการรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง ทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกขัด ๆ หรือกระตุก

2.2 เฟด (Fade)

2.2.1 เฟดเข้า (Fade in) เริ่มจากภาพดำแล้วค่อย ๆ เห็นภาพชัดขึ้นเรื่อย ๆ จนเห็นชัดเต็มที่ ควรใช้ในการเริ่มการแสดง เป็นการเปิดฉาก

2.2.2 เฟดออก (Fade Out) จากภาพที่เห็นชัดเต็มที่อยู่แล้วค่อย ๆ จางลงเรื่อย ๆ จนกลายเป็นภาพดำ เป็นการแสดงถึงการสิ้นสุดของการแสดงในฉากนั้น ๆ เป็นการสิ้นสุดอย่างราบเรียบ

2.2.3 เฟดออกแล้วเฟดเข้า (Fade Out-In) เป็นการตัดต่อด้วยการเฟดภาพแรกออก แล้วเฟดภาพที่สองเข้ามาแทนที่ ใช้ในการแสดงการเปลี่ยนเวลาและสถานที่หรือใช้ในการแสดงให้เห็นว่าเรื่องราวในตอนกลางของเหตุการณ์ถูกตัดข้ามไป เพราะไม่มีความสำคัญไม่น่าสนใจ หรืออาจจะใช้กับภาพที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เช่น ภาพแรกเป็นภาพรถแข่งที่กำลังแล่นอย่างรวดเร็ว จากนั้นก็เฟดออกแล้วเฟดเข้าเป็นภาพรถคันแรกเข้าสู่เส้นชัย เป็นต้น

2.3 ภาพจางซ้อน (Disso love)

เป็นการผสมระหว่างภาพเฟดเข้าและออก โดยเราให้ภาพหนึ่งเฟดออกในขณะที่ภาพต่อไปเฟดเข้ามา ในตอนปลายของภาพแรก ซ้อนกับตอนต้นของภาพที่สองเล็กน้อย การตัดต่อภาพเช่นนี้เป็นการตัดต่อที่ราบเรียบ ทำให้เกิดความนุ่มนวล สบายตา ไม่ทำให้อารมณ์ของผู้ชมสะดุด ซึ่งการทำภาพจางซ้อนนี้ทำให้ได้ทั้งอย่างรวดเร็วและอย่างช้า

2.3.1 ภาพจางซ้อนอย่างรวดเร็ว เป็นการแสดงให้เห็นการกระทำซึ่งเหมือนกันหรือแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาพเป็นเหตุการณ์ ซึ่งอยู่ช่วงเวลาเดียวกัน

2.3.2 ภาพจางซ้อนอย่างช้า เป็นการแสดงว่ามีการเปลี่ยนเวลาและสถานที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแสดงถึงเวลาซึ่งผ่านไป แสดงถึงความเจริญวัย เช่น จากเด็กเป็นผู้ใหญ่ หรืออาจจะใช้เมื่อต้องการย้อนเวลากลับไปสู่เหตุการณ์ในอดีต เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้ชายกำลังคิด Dissolve ไปเป็นภาพเหตุการณ์ในตอนที่เด็กของผู้ชายคนนั้น เป็นต้น นอกจากนี้ การตัดต่อด้วยวิธีนี้อาจจะใช้ในการแสดงถึงการก้าวหน้าของเหตุการณ์หรือการกระทำ เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังปอกเปลือกผลไม้ Dissolve ไปเป็นภาพผลไม้ที่ปอกเปลือกเอาไว้เรียบร้อยแล้ววางอยู่ในจานเป็นต้นและสิ่งที่จะต้องระวังก็คือ ไม่ควรใช้ภาพจางซ้อนในช่วงกลางของการกระทำ

2.4 กวาดภาพ (Wipe)

เป็นการใช้เทคนิคพิเศษในการทำให้ภาพหนึ่งเข้ามาแทนที่อีกภาพหนึ่งด้วยการกวาดแหวก แทรก เลื่อน หมุน ฯลฯ โดยให้มีลักษณะรูปร่างที่แปลกตา โดดเอนมากมาย มักใช้กับการกระทำที่สนุกสนาน ปกปิด ซ่อนเร้น เป็นการช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม แต่ก็อาจจะทำลายมิติในภาพได้ ดังนั้นการกวาดภาพจึงมักนิยมใช้ในรายการประเภทต่าง ๆ เช่น รายการเพลง คอนเสิร์ต รายการเกมโชว์ และอื่น ๆ ยกเว้นรายการการแสดงละคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ซ้อนภาพ

เป็นการนำภาพสองภาพมาซ้อนกันทำได้ 2 ลักษณะ คือ

2.5.1 การซ้อนให้ภาพหนึ่งทับอีกภาพหนึ่งเช่น ภาพของผู้หญิงคนหนึ่งเดินอยู่หน้าฉากที่มีด ซ้อนกับภาพของชายทะเล ภาพที่เราเห็นจะเป็นภาพผู้หญิงเดินอยู่ที่ชายทะเล

2.5.2 ซ้อนให้เห็นภาพทั้งสองที่ซ้อนกันอยู่พร้อมกัน ใช้ในการแสดงถึงความคิดหรือความฝัน เช่น ภาพคนกำลังหลับ ซ้อนกับภาพเหตุการณ์ในความฝัน ผู้ชมจะเข้าใจได้ว่าคน ๆ นั้นกำลังฝัน

2.6 มอนทาจ (Montage)

เป็นการแสดงภาพหลาย ๆ ภาพเรียงต่อกันอย่างรวดเร็ว โดยให้เห็นภาพแต่ละภาพในช่วงเวลาที่สั้นมาก ซึ่งอาจจะใช้วิธีตัดภาพ หรือเลื่อนหรือซ้อนภาพก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราพูดถึงการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ก็อาจจะให้เป็นภาพกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิส แบดมินตัน ฯลฯ เรียงเข้ามาอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

2.7 แบ่งจอภาพ (Split-Screen)

เป็นกลวิธีในการแยกภาพออกเป็น 2 ส่วน หรือมากกว่า ซึ่งในแต่ละส่วนจะเสนอเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น เหตุการณ์ที่ผู้แสดง 2 คน กำลังพูดคุยกันทางโทรศัพท์ เราก็ใช้วิธีแบ่งจอภาพเป็น 2 ส่วน แล้วเสนอภาพของผู้แสดงทั้งสองคนในแต่ละส่วน เป็นต้น

2.8 แช่ภาพ (Freeze)

เป็นการหยุดเอาไว้นิ่ง ๆ ระยะเวลาหนึ่งซึ่งจะนานแค่ไหนก็ได้แต่ผู้ตัดต่อเพราะไม่มีกำหนดตายตัวว่า จะต้องแช่ภาพเอาไว้นานเท่าไร การแช่ภาพนี้นิยมใช้ในตอนจบของฉากหรือเมื่อจบรายการ อย่างเช่น ถ้าเป็นละครจะใช้เมื่อต้องการให้ผู้ชมเห็นภาพที่แสดงถึงอารมณ์ของตัวละครที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น หรือน่าหวาดกลัว ฯลฯ อีกทั้งยังเป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมคาดเดาเหตุการณ์ต่อจากนั้นไปเอง ซึ่งผู้ชมจะสามารถคาดเดาได้ ยกตัวอย่างเช่น ละครที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับภูตผีหรือเรื่องเร้นลับ ซึ่งในตอนจบ ตัวเอกกำลังจะถูกผีฆ่าตาย ตัวเอกพยายามหนีหิวซุกหัวซุน แต่ในที่สุดเมื่อตัวเอกหันมาอีกทีก็เจอผี ตัวเอกทำหน้าตกใจกลัวสุดขีด ตอนนี้องจะแช่ภาพระยะใกล้ ที่ใบหน้าของตัวเอกเอาไว้ เป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมเห็นว่า ตัวเอกต้องตายแน่ โดยไม่จำเป็นต้องเสนอภาพต่อจากนี้อีก

2.9 ไอริส (Iris)

เป็นการเสนอภาพโดยเริ่มจากการให้เห็นภาพเป็นรูปร่างกลมเล็ก ๆ แล้วค่อย ๆ ขยายใหญ่ขึ้นจนเห็นเต็มจอภาพ ซึ่งใช้ในการเริ่มฉากใหม่หรืออาจจะเป็นการให้ภาพที่เห็นเต็มจอก่อนแล้วค่อย ๆ ถูกปิดด้วยวงกลม จมหายไปจากจอภาพ ซึ่งก็ใช้ในการปิดฉาก ซึ่งการเชื่อมภาพแบบนี้จะใช้ได้กับรายการบางประเภทเท่านั้น เช่น รายการเกมโชว์ รายการตอบปัญหา รายการกีฬาที่มีบ้าง แต่เป็นส่วนน้อย แต่สำหรับละครและสารคดีนั้นมักจะไม่นิยมใช้การเชื่อมภาพแบบนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาที่ควรเปลี่ยนช็อต

คูสิพร วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวว่า การรู้ว่าเมื่อใดควรเปลี่ยนช็อต เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้ตัดต่อ ซึ่งในเรื่องนี้ส่วนใหญ่แล้วจะขึ้นกับดุลยพินิจของผู้ตัดต่อเอง แต่อย่างไรก็ตาม มีหลักที่สำคัญ ๆ ที่ควรคำนึงถึงในการเปลี่ยนช็อต ดังนี้

1. เพื่อให้เห็นสิ่งใหม่

เราจะตัดภาพเมื่อเราต้องการเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้ชมเห็น อย่างเช่น รายการที่เสนอการปรุงอาหาร ภาพเดิมเราเสนอภาพพิธีกรกำลังแนะนำแม่บ้านให้ผู้ชมรู้จัก และก็คุยกันนิดหน่อยว่า วันนี้จะทำอาหารอะไร เมื่อถึงเวลาที่แม่บ้านแนะนำเครื่องปรุงต่าง ๆ ที่ใช้ในการปรุงอาหาร เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของเครื่องปรุงต่าง ๆ ที่แม่บ้านกำลังแนะนำ หรือในขณะที่แม่บ้าน กำลังปรุงอาหารให้ชม ก็ต้องมีการตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของอาหารที่กำลังปรุงอยู่ด้วย เป็นต้น

2. เพื่อให้เห็นมุมมองต่าง ๆ ที่ออกไป

เราจะตัดภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่ง เมื่อเราเห็นว่า เราน่าจะให้ผู้ชมได้เห็นอะไรที่แตกต่างกันออกไปจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็น (Subject) เดิม แต่เป็นคนละด้าน คนละมุม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นความแปลกหรือความสำคัญอย่างอื่นบ้าง ยกตัวอย่างเช่น รายการกีฬา เราจะต้องพยายามเสนอภาพในการแข่งขันกีฬาในหลาย ๆ มุม พยายามใช้ภาพที่มีมุมที่ผู้ชมจะสามารถมองเห็นการแข่งขันได้อย่างชัดเจน เช่น กีฬาชกมวย บางภาพกรรมการอาจจะเข้ามายืนบังการชกนักมวยทั้งสองพอดี เราก็จะต้องตัดไปเป็นภาพจากมุมอื่น ที่ไม่มีกรรมการยืนบัง แต่ทั้งนี้ก็ต้องระวังไม่ให้เกิดภาพกระโดดด้วย

3. เมื่อช็อตนั้นมีบางสิ่งมากระทบหรือดึงดูดความสนใจความอยากรู้อยากเห็น

เมื่อภาพเดิมเป็นภาพของชายคนหนึ่งกำลังนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ที่เก้าอี้ ทันใดนั้นก็มียิ่งคนอื่นคนร้องเรียก ชายคนนี้นั้นไปมองตนเองที่เราควรจะตัดภาพไปเป็นภาพของคนที่มาเรียก เพราะผู้ชม ย่อมอยากรู้อาไรมาเรียก

4. เมื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้

เมื่อเราต้องการให้ผู้ชมเห็นถึงปฏิกิริยาตอบโต้ของซบเจ็คหรือกลุ่มซบเจ็คที่มีต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น อย่างเช่น รายการละคร ภาพเดิมเป็นภาพที่มีผู้ชายคนหนึ่งเข้ามาหาผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งอยู่ในห้อง ชายคนนี้นั้นนำข่าวมาบอกว่าพ่อของเธอประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ตอนนี้ผู้หญิงยอมเป็นผู้ที่มีปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ใบหน้าของผู้หญิงที่กำลังแสดงให้เห็น อารมณ์เศร้า เสียใจ หรืออารมณ์อื่น ๆ แล้วแต่บทบาทของตัวละครตัวนั้น

การประเมินรายการ

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 143 -144) ได้กล่าวถึงการประเมินรายการไว้ว่า การประเมินรายการเป็นการศึกษาว่าเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมา นั้นมีประสิทธิภาพเพียงใดต่อกลุ่มเป้าหมายซึ่งทำได้ 2 รูปแบบคือ

1. การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญโดยจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญขึ้นเป็นผู้ประเมินเทปวีดิทัศน์ชุดที่ผลิตขึ้น ผู้เชี่ยวชาญชุดนี้ควรประกอบด้วย นักวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านโทรทัศน์ นักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บุคคลเหล่านี้จะร่วมกันวิเคราะห์ในการปรับปรุงเทปวีดิทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น
2. การประเมินโดยการทดลอง เป็นการนำเอาเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายและวัดดูว่าเขาบรรลุหรือผ่านวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 163-164) ได้กล่าวว่า การประเมินรายการมีความสำคัญมาก เพราะชี้ให้เห็นว่ารายการที่จัดทำดีหรือไม่ โดยทั่วไปการประเมินผลจะทำ 2 ครั้งคือ

1. การประเมินขณะผลิตรายการซึ่งเรียกว่า "การประเมินผลการผลิต" ช่วงที่เหมาะสมสำหรับการประเมิน คือ หลังจากเขียนโครงร่าง เขียนบท หรือหลังจากการบันทึกรายการเป็นระยะๆ ผู้ประเมินผลควรเป็นตัวผู้เขียนบท ผู้ร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านโสตทัศนศึกษา และหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสาร นอกจากนี้ก็ควรปรึกษาหารือผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านการศึกษาด้านการสื่อสารและด้านเนื้อหาวิชาด้วย
2. การประเมินผลหลังจากการทำสิ้นสุดลงแต่ก่อนการใช้งานจริงซึ่งเรียกว่า "การประเมินรายการ" โดยจะเสนอรายการให้ผู้ชมกลุ่มเล็ก ๆ ดูก่อนแล้วทำการประเมินผลจาก 3 รูปแบบ

- 2.1 การสังเกตผู้ชม
- 2.2 การทดสอบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา
- 2.3 การใช้แบบทดสอบหรือแบบประเมิน

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การประเมินเป็นการวัดดูว่ารายการที่ผลิตตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ต้องแก้ไขอย่างไรบ้างโดยจะนำเทปวีดิทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและนำไปให้กลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่งดูและนำข้อผิดพลาดมาแก้ไข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บริบทชุมชน

ประวัติความเป็นมา

ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอแก่งคอย ทิศตะวันออกติดต่อกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ตำบลชะอมได้แยกมาจาก ตำบลชำผักแพว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีป่าปกคลุมเป็นส่วนมาก เป็นแหล่งต้นน้ำสภาพดิน เป็นดินร่วนมีความอุดมสมบูรณ์ (ไม้ชุดล้อม, 2549)

สภาพทั่วไปของตำบล

พื้นที่ของ ตำบลชะอม เป็นพื้นที่ราบสูง พื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เป็นแหล่งต้นน้ำ สภาพดินเป็นดินร่วน มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมแก่การทำไร่ ทำสวน มีเนื้อที่ประมาณ 181.824 ตร.กม. หรือประมาณ 72,657 ไร่ มีหมู่บ้าน จำนวน 17 หมู่บ้าน

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท่ามะปราง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเขาเพิ่ม อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลคลองเรือ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,524 คน เป็นชาย 2,754 คน เป็นหญิง 2,770 คน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์

อาชีพเสริม รับจ้างทั่วไป

ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล :

1. วัด จำนวน 7 แห่ง วัดตลาดชัยศรี วัดบำรุงธรรม วัดกระเหรียงคอม้า วัดเขาสะท้อนสูง วัดบึงไม้ วัดคลองไผ่สามัคคีธรรม วัดศรีเทพฯ
2. โรงเรียน จำนวน 3 แห่ง รร.ชุมชนวัดบำรุงธรรม รร.วัดกระเหรียงคอม้า รร.วัดบึงไม้
3. ป้อมตำรวจ 1 แห่ง
4. สถานีอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง
5. สถานที่ท่องเที่ยว คือ น้ำตกโกรกอิตก น้ำตกเจ็ดคต

เส้นทางการคมนาคม การเดินทางเข้าสู่ตำบล

การเดินทางเข้าสู่ตำบลโดยมีถนนสายหลัก อำเภอแก่งคอย-บ้านนา ซึ่งเป็นถนนลาดยางระยะทาง จาก อำเภอแก่งคอย ถึงตำบล ประมาณ 25 กิโลเมตร โดยมีรถโดยสาร วิ่งตลอดวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คเชนทร์ วรฤทธิ และฮาพีชา เมาะมิง (2547) ได้ศึกษาวิถีทัศน์เพื่อการเผยแพร่เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อประกอบการส่งเสริมและการเผยแพร่เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรในอำเภอระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่ชมวิถีทัศน์แล้ว ส่วนใหญ่ร้อยละ 60 คิดว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำการเกษตรในพื้นที่ของตนได้ ร้อยละ 20 สามารถนำมาปรับใช้ได้บ้าง เช่น ในเรื่องของการปลูกพืชผสมผสานและการจัดการแหล่งน้ำ ส่วนเกษตรกร ร้อยละ 20 ไม่คิดในเรื่องการนำการเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนโดย ซึ่งวิถีทัศน์เรื่องนี้เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สามารถบอกถึงความต้องการของเกษตรกรได้ และกระตุ้นให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่

รวีวรรณ สุขสวัสดิ์ ลาวรรณ เพ็ญแก้ว และ อารียา หมุดกัญญา (2548) ได้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการผลิตวิถีทัศน์เพื่อการศึกษาาระบบนิเวศชายฝั่ง อุทยานแห่งชาติทางทะเลชุมพร การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่องระบบนิเวศชายฝั่ง ทำการเขียนบทสคริป ตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติทางทะเล จังหวัดชุมพร จำนวน 5 ท่าน ทำการประเมินพร้อมกัน ซึ่งผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อวิถีทัศน์ อยู่ในระดับปานกลางและการประเมินวิถีทัศน์ในด้านเนื้อหา อยู่ในระดับดี แต่ผลจากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อออกมาอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามเนื้อหาของสื่อมีเนื้อหาดีและสามารถให้ความรู้แก่ผู้ชมได้ หลังจากที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและสื่อวิถีทัศน์ตรวจสอบแล้วได้นำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบแบบ Pre-test / Post-test ซึ่งแบบทดสอบก่อนชมได้คะแนนเฉลี่ยรวม 75.00 และหลังจากที่ได้ให้ชมวิถีทัศน์ ได้คะแนนเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวม 86.83 ซึ่งถือว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

ทิตนา แคมณี (2525) ได้วิจัยเรื่องการผลิตและการใช้วิถีทัศน์ประกอบการฝึกอบรมกระบวนการกลุ่มในปี พ.ศ. 2524 โดยได้ผลิตวิถีทัศน์ เพื่อใช้ประกอบการฝึกอบรมกระบวนการกลุ่มแก่ข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 เรื่อง คือ มนุษย์สัมพันธ์ ลักษณะผู้นำ บทบาทสมาชิกกลุ่มและทักษะการนำอภิปราย ผลการวิจัยปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยหลังการศึกษาโดยวิถีทัศน์สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการศึกษาโดยวิถีทัศน์ แสดงว่าวิถีทัศน์มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าควรมีการผลิตวิถีทัศน์เพื่อการศึกษาอันกระบวนกับผู้ศึกษาในระดับต่าง ๆ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เช่น การให้ความรู้แก่เกษตรกรและการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อให้ความรู้ เพื่อฝึกอาชีพหรือความชำนาญบางอย่าง

บทที่ 3

การออกแบบและพัฒนา (Design and Development)

1. วิธีดำเนินการศึกษา

1.1 ขั้นตอนการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมและศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรที่ผลิตไม้ชุดล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น

1.1.1 หนังสือการผลิตสารคดี โดยอธิบายถึงขั้นตอนการผลิตรายการ การวางเนื้อเรื่องของการเขียนบทสารคดี ซึ่งเนื้อหาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการผลิตจริงต่อไป

1.1.2 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรที่ผลิตไม้ชุดล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งเนื้อหาในส่วนนี้จะนำไปใช้ในการเขียนบทสารคดี

1.1.3 ศึกษารูปแบบและกระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตวีดิทัศน์สารคดีที่ถูกต้องได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน เช่น ขั้นตอนการวางแผน การเตรียมถ่ายทำ การผลิต การผลิตหลังการถ่ายทำ ซึ่งแต่ละขั้นตอนนี้รายละเอียด เพื่อนำไปใช้ได้ในการปฏิบัติจริง

1.1.4 ศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ตัดต่อภาพเพื่อผลิตงาน ดวีดีดีสารคดีเชิงเกษตร

1.1.4.1 โปรแกรม Adobe Premiere Pro เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการทำ Green Screen Key เพื่อทำไตเติลเปิดรายการและปิดรายการของผู้ดำเนินรายการ

1.1.4.2 โปรแกรม Edius Professional 3 เป็นโปรแกรมหลักที่ใช้ในการตัดต่อลำดับภาพและเสียงทุกขั้นตอนของวีดิทัศน์สารคดีชุดนี้จนเสร็จสมบูรณ์ตั้งแต่การแคปเจอร์ภาพจนถึงกระบวนการแปลงไฟล์เป็นวีดีดีลงแผ่น

1.1.4.3 โปรแกรม Adobe Photoshop 7.0 เพื่อใช้ในการตกแต่งภาพที่จะนำไปใช้เป็นภาพกราฟิกในสารคดี และใช้ในการออกแบบกล่องบรรจุภัณฑ์ (ปกCD/กล่องCD) ให้มีความสวยงามและเหมาะสมกับชิ้นงานวีดิทัศน์สารคดีชุดนี้

1.1.4.4 โปรแกรม Nero Start Smart เพื่อใช้ในการทำปกบรรจุภัณฑ์ (ปกCD/ กล่องCD) เป็นโปรแกรมที่ใช้งานง่าย ภาพที่ออกมามีความคมชัดและสวยงาม

1.2 ขั้นตอนการวางแผนและออกแบบ

1.2.1 วางโครงเรื่อง จัดหมวดหมู่ และลำดับเนื้อหา เริ่มวางโครงเรื่อง และรูปแบบของรายการสารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีตามข้อมูลที่ได้รับและค้นคว้ามาแล้วคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.1.1 รูปแบบของรายการ จะเป็นสารคดีความยาว 41 นาที ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการรับชมวิถีทัศน์สารคดีนี้ โดยวิถีทัศน์สารคดีนี้จะให้ชื่อรายการว่ารายการการผลิตไม้ซูดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

1.2.1.2 ผู้ดำเนินรายการมี 2 คน คนที่ 1 คือ คุณนครินทร์ เนาวบุตร จะทำหน้าที่เป็นผู้เปิดรายการและปิดรายการ ส่วนพิธีกรคนที่ 2 คือคุณดวงฤทัย ด่วงเหม ก็จะทำหน้าที่เป็นพิธีกรเดินเรื่องก็จะพูดคุยและสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นบางช่วงในเรื่อง

1.2.1.3 การถ่ายทำจะเป็นการเดินถ่ายบริเวณพื้นที่ทำการปลูกไม้ซูดล้อมเป็นหลักในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้โดยมีการประสานงานในการที่จะติดต่อถ่ายทำสารคดีกับเจ้าของสถานที่และบุคคลที่จะสัมภาษณ์เป็นกรณีเฉพาะโดยมีการประสานงานนัดแนะกันก่อนอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ที่จะทำการถ่ายทำสารคดีได้

1.2.2 เขียนสคริปต์เนื้อหาและสตอรี่บอร์ดประกอบรายการ

1.2.2.1 บทบรรยายรายการสารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ซูดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ถือว่าเป็นขั้นตอนสำคัญในการผลิตวิถีทัศน์สารคดีชุดนี้ เพราะเรื่องราวต่างๆที่นำเสนอเป็นถ้อยคำที่เป็นเรื่องจริงจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่แล้วได้นำมาเขียนเป็นเรื่องราวที่นำเสนอจนเสร็จสมบูรณ์รายละเอียดและขั้นตอนในการทำต่าง ๆ

1.2.2.2 สตอรี่บอร์ด ได้จัดทำขึ้นก่อนการผลิตสารคดีเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่องและกระบวนการผลิตวิถีทัศน์สารคดีต่อไป

1.2.2.3 การออกแบบปกหน้าปกของกล่องบรรจุภัณฑ์ (ปกCD/กล่องCD) เป็นภาพไม้ซูดล้อม และบุคคลที่เด่น ๆ ในสารคดี จะใช้ภาพไม้ซูดล้อมเป็นภาพพื้นหลังภาพใหญ่มีข้อความที่เขียนไว้ข้างหลังปกด้วย และจะใช้ภาพเด่นของสารคดี มาเป็นส่วนประกอบในการทำปกหน้าและปกหลังตลอดจนการออกแบบชื่อเรื่อง

1.3 ขั้นตอนการผลิตและพัฒนาสื่อ

1.3.1 ถ่ายภาพจริง เริ่มการถ่ายภาพในแต่ละที่เพื่อใช้ประกอบในบทบรรยายหรือบทสคริปต์ในบริเวณพื้นที่ที่เกษตรกรผลิตไม้ซูดล้อมอยู่โดยทั่วไปเช่นเดียวกันภาพถ่ายส่วนใหญ่ก็จะเก็บจากพื้นที่เกษตรกรที่ผลิตไม้ซูดล้อม ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การดูแลรักษา การซูดล้อมและการจำหน่าย มีความหลากหลายของชนิดพืชที่ปลูก

1.3.2 บันทึกเสียง ทำการบันทึกเสียงบรรยายเนื้อเรื่องสารคดีตามสคริปต์บรรยายที่ได้จัดทำไว้ตั้งแต่แรก เพื่อที่จะนำไปติดต่อกับภาพให้สมบูรณ์ โดยใช้ห้องบันทึกเสียงและอุปกรณ์ต่างๆ ในสตูดิโอของภาควิชาเทคนิคเกษตร ใช้เวลาในการบันทึกเสียงประมาณ 2 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 การตัดต่อ ลำดับภาพและเนื้อหา นำภาพที่ได้จากการไปถ่ายทำจริงของแต่ละภาพมาลำดับภาพและทำการตัดต่อให้ได้ตามที่วางแผนไว้หรือตามโครงเรื่องของสารคดี พร้อมกับใส่เสียงบรรยายที่บันทึกไว้มาวางให้ตรงกับภาพ และใช้เพลงบรรเลงประกอบตลอดเรื่องประมาณ 2 เพลง และใส่เอฟเฟคภาพบ้างให้เหมาะสมกับสารคดีชุดนี้

1.3.4 บันทึกสื่อวีดิทัศน์ที่ผลิตเสร็จแล้วลงแผ่นดีวีดี และบรรจุลงในกล่องบรรจุภัณฑ์ เมื่อตัดต่อเสร็จเรียบร้อยตามเนื้อเรื่องที่กำหนด ก็ทำการบันทึกลงในแผ่นดีวีดี จำนวน 1 แผ่น และบรรจุลงในกล่องบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบไว้เรียบร้อยแล้ว

1.4 ขั้นตอนการพัฒนาแบบประเมิน

การสร้างแบบประเมินคุณภาพวิทยุทัศน์ ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินด้านต่าง ๆ ในการประเมินคุณภาพของสื่อสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

1.4.1 แบบประเมินคุณภาพด้านผลิตสื่อ ประกอบด้วย

1.4.1.1 ความเหมาะสมของภาพ

1.4.1.1.1 ความคมชัด

1.4.1.1.2 สีสิ้น

1.4.1.1.3 มุมกล้องและองค์ประกอบ

1.4.1.1.4 ความเหมาะสมของเสียง

1.4.1.1.5 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย

1.4.1.1.6 จังหวะในการบรรยาย

1.4.1.1.7 การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ

1.4.1.1.8 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ

1.4.1.1.9 ความชัดเจนของเสียงดนตรี

1.4.1.1.10 ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์

1.4.1.1.11 ความเหมาะสมของเสียงบรรยายและเสียงดนตรี

1.4.2.1 ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก

1.4.2.1.1 ขนาดของตัวอักษร

1.4.2.1.2 สีของตัวอักษร

1.4.2.1.3 รูปแบบของตัวอักษร

1.4.2.1.4 กราฟิกของไตเติ้ลและกราฟิก

1.4.2.2 ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ

1.4.2.2.1 ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.4.2.2.2 เทคนิคการตัดต่อภาพ
- 1.4.2.2.3 ความสอดคล้องของภาพและเสียงบรรยาย
- 1.4.2.3 ความเหมาะสมของเวลา
 - 1.4.2.3.1 เวลาในการเสนอโดยรวม
- 1.4.2.4 ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์
 - 1.4.2.4.1 ความเหมาะสมของภาพ
 - 1.4.2.4.2 ความเหมาะสมของสี
 - 1.4.2.4.3 ความเหมาะสมของตัวอักษร
- 1.4.2.5 ความเหมาะสมของการนำไปใช้
 - 1.4.2.5.1 ความน่าสนใจของวิดีโอทัศน์
 - 1.4.2.5.2 ความเหมาะสมของการนำไปเผยแพร่
- 1.4.2 แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา ประกอบด้วย
 - 1.4.2.1 ความเหมาะสมด้านเนื้อหา
 - 1.4.2.2 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - 1.4.2.3 เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
 - 1.4.2.4 ความถูกต้องของเนื้อหา
 - 1.4.2.5 ความต่อเนื่องของเนื้อหา
 - 1.4.2.6 ความทันสมัยของเนื้อหา
 - 1.4.2.7 ความน่าสนใจของเนื้อหา
 - 1.4.2.8 ความสมบูรณ์ของเนื้อหา
 - 1.4.2.9 ปริมาณของเนื้อหา
 - 1.4.2.10 ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
 - 1.4.2.11 คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม
 - 1.4.2.12 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่
- 1.4.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคคลทั่วไป โดยมีหัวข้อและรายละเอียดดังนี้
 - 1.4.3.1 ภาพสื่อความหมายได้ดี
 - 1.4.3.2 ภาพมองเห็นได้ชัดเจน
 - 1.4.3.3 ความสวยงามของภาพและกราฟิก
 - 1.4.3.4 เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย
 - 1.4.3.5 เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.4.3.6 คนตรีประกอบมีความน่าสนใจ
- 1.4.3.7 วิดีทัศน์มีความน่าสนใจ
- 1.4.3.8 วิดีทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ
- 1.4.3.9 วิดีทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง
- 1.4.3.10 ความกระชับของเนื้อหา
- 1.4.3.11 ความเหมาะสมของเวลาในการชมวิดีโอ
- 1.4.3.12 ความรู้ที่ได้รับจากการชมวิดีโอ
- 1.4.3.13 ความประทับใจในการชมวิดีโอ

1.4.4 นำไปทดสอบด้านภาษาและการสื่อความหมายกับบุคคลที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

1.4.5 นำมาปรับปรุงแก้ไขการนำเสนอแนะของผู้ประเมิน

1.5 การประเมินคุณภาพวิดีโอ

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพได้มาจากผู้เชี่ยวชาญและความพึงพอใจจากบุคคลทั่วไป
ขั้นตอนการประเมินคุณภาพวิดีโอมีขั้นตอนดังนี้

1.5.1 การประเมินคุณภาพวิดีโอด้านสื่อ

ประเมินคุณภาพวิดีโอของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ

1.5.2 การประเมินคุณภาพวิดีโอด้านเนื้อหา

ประเมินคุณภาพวิดีโอของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

ในการประเมินคุณภาพวิดีโอจากผู้เชี่ยวชาญ ต้องอยู่ในระดับดี จึงจะถือว่าวิดีโอที่ผู้วิจัยผลิตมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ประเมินความพึงพอใจกับบุคคลทั่วไปได้

1.5.3 การประเมินคุณภาพวิดีโอกับบุคคลทั่วไปประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 20 คน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

ในการประเมินคุณภาพวิดีโอจากบุคคลทั่วไป ต้องอยู่ในระดับดี จึงจะถือว่าวิดีโอที่ผู้วิจัยผลิตมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ต่อไป

1.6 ขั้นตอนการทดลองใช้สื่อ

1.6.1 นำสื่อวิดีโอไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 20 คน โดยก่อนการรับชมสื่อวิดีโอผู้วิจัยได้อธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการรับชม จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างรับชมวิดีโอ และระหว่างการรับชมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.2 หลังจากกลุ่มตัวอย่างรับชมวิดีโอแล้วให้ทำแบบประเมินความพึงพอใจซึ่งแบบประเมินจะมีลักษณะการสอบถามความคิดเห็นในมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ ต้องปรับปรุงและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

2.1 ค่าสถิติที่ใช้

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ การประเมินข้อมูลทั่วไปของผู้ทำการประเมิน และการประเมินด้านความพึงพอใจในการชมวิดีโอทัศนของบุคคลทั่วไป ค่าสถิติที่ใช้คือ

ร้อยละ คำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = (X/N) \cdot 100$$

X = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ค่ามัธยฐานเลขคณิต (ค่าเฉลี่ย)

$$\bar{X} = \frac{\sum Xi}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสื่อ

$\sum Xi$ = ผลของคะแนนที่ทำการประเมิน

N = จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด

คิดจากสูตรการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

$$\frac{\text{Max} - \text{Min}}{i} = \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.8$$

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินคุณภาพสื่อของผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการวัดคุณภาพในการผลิตสื่อและความถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลโดยการบรรยาย ในการประเมินผลคุณภาพวิดีโอทัศนที่การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญต้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีขึ้นถ้าต่ำกว่านี้ให้นำวิดีโอทัศนนั้นมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านสื่อและเนื้อหาและมีการประเมินสื่อวิดีโอทัศนใหม่อีกครั้ง จนกว่าค่าเฉลี่ยคุณภาพของสื่อจะอยู่ในระดับที่ดีขึ้นไป จึงจะสามารถนำไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ต่อไปได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร

การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทำการวัดความพึงพอใจโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละและหาค่าเฉลี่ยนำเสนอในรูปแบบตารางคำอธิบายและแปลผลโดยการบรรยาย ค่าเฉลี่ยที่ได้ต้องอยู่ในระดับดีขึ้นไปจึงจะถือว่าสื่อนั้นสามารถนำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์

2.3 การแปลผลข้อมูล

การให้คะแนนในการประเมินด้านต่าง ๆ ได้แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.4 เกณฑ์ในการแปลผลข้อมูล

เกณฑ์ในการแปลผลผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลโดยคิดจากสูตรการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดังนี้		
4.20 - 5.00	=	ดีมาก
3.40 - 4.19	=	ดี
2.60 - 3.39	=	ปานกลาง
1.80 - 2.59	=	พอใช้
1.00 - 1.79	=	ปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2 ภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินงานตารางและแผนการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการทดลอง

(Results)

หลังจากการผลิตวิดีโอทัศนศาสตร์เชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำไปประเมิน 2 ขั้นตอน คือ (1) การประเมินคุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญ (2) การประเมินความพึงพอใจโดยบุคคลทั่วไป ซึ่งผลการประเมิน ได้แบ่งเนื้อหาการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญ

1.1 การประเมินคุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์โดยรวม

จากการประเมินคุณภาพโดยรวมของวิดีโอทัศนศาสตร์ทั้งในด้านการผลิตสื่อและด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ย 3.74 อยู่ในระดับดี และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์โดยรวม

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D	ระดับความคิดเห็น
1. คุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์ด้านการผลิตสื่อ	3.90	0.25	ดี
2. คุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์ด้านเนื้อหา	3.57	0.53	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.74	0.28	ดี

1.2 การประเมินคุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์ด้านการผลิตสื่อ

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตสื่อ พบว่าคุณภาพวิดีโอทัศนศาสตร์ด้านผลิตสื่อในภาพรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.90 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ความเหมาะสมของกล่องบรรจุภัณฑ์อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.83 ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.91 ความเหมาะสมของเสียงอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.21 ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.83 ความเหมาะสมของตัวอักษรกราฟิกอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 ความเหมาะสมของภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนความเหมาะสมของเวลาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านการผลิตสื่อ

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
	(\bar{X})	S.D	
<u>ความเหมาะสมของภาพ</u>			
1. ความคมชัด	4.00	0.00	ดี
2. สีสันท	4.00	0.00	ดี
<u>ค่าเฉลี่ย</u>	4.00	0.00	ดี
<u>ความเหมาะสมของเสียง</u>			
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.00	0.82	ดี
2. จังหวะในการบรรยาย	4.00	0.00	ดี
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	4.25	0.50	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4.50	0.58	ดีมาก
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี	4.50	0.58	ดีมาก
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	4.25	0.96	ดีมาก
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี	4.00	0.00	ดี
<u>ค่าเฉลี่ย</u>	4.21	0.27	ดีมาก
<u>ความเหมาะสมของตัวอักษรกราฟิก</u>			
1. ขนาดของตัวอักษร	4.50	0.00	ดีมาก
2. สีของตัวอักษร	4.75	1.00	ดีมาก
3. รูปแบบตัวอักษร	4.25	0.50	ดีมาก
4. กราฟิกของไตเติ้ลและเครดิต	3.50	0.50	ดี
<u>ค่าเฉลี่ย</u>	4.25	0.40	ดีมาก
<u>ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพ</u>			
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ	3.75	0.50	ดี
2. เทคนิคการติดต่อภาพ	4.00	0.00	ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D	ระดับความคิดเห็น
ความสอดคล้องของภาพกับ	4.00	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ย	3.91	0.16	ดี
<u>ความเหมาะสมของเวลา</u>			
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม	3.25	0.50	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.25	0.50	ปานกลาง
<u>ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์</u>			
1. ความเหมาะสมของภาพ	3.50	0.58	ดี
2. ความเหมาะสมของสี	4.00	0.00	ดี
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร	4.00	0.00	ดี
ค่าเฉลี่ย	3.83	0.19	ดี
<u>ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่</u>			
1. ความน่าสนใจของวิดีโอ	3.75	0.50	ดี
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่	4.00	1.00	ดี
ค่าเฉลี่ย	3.83	0.76	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	0.25	ดี

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

1. ควรใช้ขาตั้งกล้องในการถ่ายทุกครั้ง
2. เนื้อหาควรกระชับได้ใจความมากกว่านี้
3. ควรเลือกตำแหน่งให้ถูกไม่ควรให้มีเสียงรบกวน
4. ควรจัดลำดับภาพและองค์ประกอบให้ดีเพื่อให้การติดต่อมีความต่อเนื่องสมบูรณ์

1.3 การประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์ด้านเนื้อหา

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาในภาพรวม พบว่าคุณภาพวิดีโอทัศน์ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความถูกต้องของเนื้อหา ความน่าสนใจของเนื้อหา ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่ ความทันสมัยของเนื้อหา อยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ย 3.67 - 4.00 นอกนั้นเมื่อพิจารณารายข้ออื่น ๆ พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.67 - 3.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านเนื้อหา

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.67	0.58	ดี
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.67	0.58	ดี
3. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.00	0.00	ดี
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา	3.33	0.58	ปานกลาง
5. ความทันสมัยของเนื้อหา	4.00	1.00	ดี
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	4.00	1.00	ดี
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	3.33	0.58	ปานกลาง
8. ปริมาณของเนื้อหา	2.67	0.58	ปานกลาง
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	3.67	0.58	ดี
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม	3.33	0.58	ปานกลาง
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้	3.67	1.15	ดี
ในการเผยแพร่			
ค่าเฉลี่ยรวม	3.57	0.53	ดี

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1. ควรปรับเนื้อหาให้กระชับกว่านี้
2. ควรจัดเรื่องแสงให้ดีกว่านี้
3. ควรลำดับเนื้อหาให้ดูเข้าใจง่ายไม่สับสน
4. พิจารณามีบทบาทในการสัมภาษณ์น้อยเกินไป

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

การประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาของคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ผลการประเมิน ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 60 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 40 มีอายุเฉลี่ย 22.4 ปี โดยมีอายุ 23 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55 มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90 และทั้งหมดกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 100 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

ตัวแปร	จำนวน (n=20)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	12	60
หญิง	8	40
อายุ		
21 ปี	3	15
22 ปี	6	30
23 ปี	11	55
$(X) = 22.4, S.D. = .75$		
ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล	2	10
ต่างจังหวัด	18	90
ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	20	100

2.2 ความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการชมวิถีทัศน์ในภาพรวมอยู่ใน ระดับดีโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ วิถีทัศน์มีความน่าสนใจ วิถีทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ วิถีทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง ความกระชับของเนื้อหา ความเหมาะสมของเวลาในการชมวิถีทัศน์ อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.20 นอกนั้นเมื่อพิจารณารายข้ออื่น ๆ พบว่าอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.25 – 4.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา

หัวข้อการประเมิน	ความพึงพอใจ										ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	S.D	ระดับความ คิดเห็น
	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1. ภาพสื่อความหมายได้ดี	8	40	11	55	1	5	-	-	-	-	4.35	0.59	ดีมาก
2. ภาพมองเห็นได้ชัดเจน	6	30	14	70	-	-	-	-	-	-	4.30	0.47	ดีมาก
3. ความสวยงามของภาพและกราฟิก	8	40	12	60	-	-	-	-	-	-	4.40	0.50	ดีมาก
4. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย	6	30	13	65	1	5	-	-	-	-	4.25	5.55	ดีมาก
5. เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย	11	55	8	40	1	5	-	-	-	-	4.50	0.61	ดีมาก
6. ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ	1	5	16	80	3	15	-	-	-	-	3.90	0.45	ดี
7. วิดีทัศน์มีความน่าสนใจ	5	25	15	75	-	-	-	-	-	-	4.25	0.44	ดีมาก
8. วิดีทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ	7	35	12	60	1	5	-	-	-	-	4.30	0.57	ดี
9. วิดีทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง	3	15	12	6	5	25	-	-	-	-	3.90	0.64	ดี
10. ความกระชับของเนื้อหา	2	10	6	35	12	60	-	-	-	-	3.50	0.69	ดี
11. ความเหมาะสมของเวลาในการชม วิดีโอทัศน์	3	15	17	85	-	-	-	-	-	-	4.15	0.37	ดี
12. ความรู้ที่ได้รับจากวิดีโอทัศน์	10	50	9	45	1	5	-	-	-	-	4.45	0.60	ดีมาก
13. ความประทับใจในการชมวิดีโอทัศน์	7	35	13	65	-	-	-	-	-	-	4.35	0.49	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	77	29.61	158	60.78	25	9.61	-	-	-	-	4.20	0.36	ดี

วิจารณ์ผลการวิจัย

1. จากการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีผลการประเมิน คุณภาพด้านสื่อและด้านเนื้อหา อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพ เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้รายการสารคดีนี้สามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำให้สามารถสื่อความหมายได้ดีและนำข้อมูลข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่ายซึ่งสอดคล้องกับ วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 200) ที่กล่าวว่าคุณค่าของสื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ นำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย ดังนั้นคุณค่าของวิทยุโทรทัศน์สามารถ ทำให้เกิดความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้

2. จากการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี บุคคลทั่วไปเมื่อได้รับชมสื่อวีดิทัศน์แล้วมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ วิดีทัศน์มีความน่าสนใจ สามารถให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายได้ดี และมีความประทับใจในการชม สอดคล้องกับ วิภา อุตมจันทร์ (2544) ที่กล่าวว่าวีดิทัศน์ ให้ทั้งภาพและเสียงสามารถใช้ได้ดี ในการบรรยายเหตุการณ์ที่มีความเคลื่อนไหวเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ให้ความรู้สึกเข้าใจ เล่นเทคนิคของเสียงที่น่าสนใจได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations)

สรุปผลการวิจัย

จากการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ซุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอ แก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ย 3.74 โดยคุณภาพทางด้านการผลิตสื่ออยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยรวม 3.90 และคุณภาพทางด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยรวม 3.57 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป พบว่ามีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีโดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ วีดิทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง ความกระชับของเนื้อหา ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์ อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.20 นอกนั้นเมื่อพิจารณารายข้ออื่น ๆ พบว่าอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.25 – 4.50

ปัญหาและข้อจำกัด

จากการผลิตวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ซุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอ แก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้พบปัญหาอุปสรรคคือ

1. การติดต่อแหล่งข้อมูลทำได้ยาก เนื่องจากติดต่อเกษตรกรนั้นต้องนัดเวลาและการเดินทางไปในการถ่ายทำสารคดีจึงเป็นอุปสรรคในการทำงาน
2. กล้องที่ใช้คือ mini DV ของภาควิชาฯ มีเพียงตัวเดียว ซึ่งมีผู้ใช้จำนวนมาก จำเป็นต้องมีการจองล่วงหน้า แต่ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับการนัดหมายกับเกษตรกรในข้อที่ (1)
3. เครื่องตัดต่อของภาควิชาฯ มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา นอกจากนั้นโปรแกรมในการผลิตและตัดต่อไม่สมบูรณ์และมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องไปขอใช้ในการตัดต่องานที่มูลนิธิกระจกเงา ที่บ้านนอกทิว จังหวัดเชียงราย เพื่อให้ทันกับการผลิตวีดิทัศน์ในครั้งนี้
4. ผู้วิจัยเองยังมีทักษะความชำนาญไม่เพียงพอเกี่ยวกับการเรียงลำดับภาพ การตัดต่อสารคดี ดังนั้น เพื่อให้งานสำเร็จ ผู้วิจัยให้ผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ จากมูลนิธิกระจกเงา เป็นผู้ให้คำแนะนำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

จากการผลิตรายการวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ซุงดีล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอ แก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการติดต่อแหล่งข้อมูลอย่างสม่ำเสมอก่อนทุกครั้งที่จะไปปฏิบัติงานในภาคสนาม
2. ควรมีการวางแผนในการกำหนดตารางการเรียนและการทำปัญหาพิเศษ ไม่ให้ทับซ้อนกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานในภาคสนาม เป็นไปแผนที่กำหนด
3. ควรมีการติดต่อเบิกอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ไว้ล่วงหน้า เช่น กล้องวิดีโอหรือ ห้องตัดต่อ
4. ขั้นตอนในการถ่ายทำ ควรถ่ายภาพหลายมุมและหลายขนาดและควรถ่ายภาพเพื่อไว้ใน การตัดต่อให้มาก
5. ควรเขียนบทโทรทัศน์หรือสคริปและสตอรี่บอร์ดให้สมบูรณ์แล้วเสร็จก่อนที่จะดำเนินการถ่ายทำต่อไป
6. เมื่อโปรแกรมมีปัญหารีบติดต่อเจ้าหน้าที่โดยด่วน
7. ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ตัดต่อใช้เอง จะทำงานได้สะดวกที่สุด
8. ควรปรับเนื้อหาให้กระชับกว่านี้
9. ควรจัดลำดับภาพและองค์ประกอบให้ดีเพื่อให้การตัดต่อมีความต่อเนื่องสมบูรณ์
10. ที่สำคัญไม่ควรที่จะค้างงานอื่นไว้ควรรีบทำให้เสร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

จิราวุฒิ ปัญญาติลก. 2540. การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการเรียน เรื่อง เทคนิคการตัดต่อลำดับภาพ. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ชินศ ภู่อศิริ และคณะ. 2531. การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ชิน คล้ายปาน. 2528. เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มโสตทัศนศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.

ณรงค์ สมพงษ์. 2530. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายสื่อการศึกษาสำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทศนา แคมณี. 2525. ผลงานวิจัยโครงการการผลิตและการใช้เทปโทรทัศน์ประกอบการฝึกอบรมกระบวนกรกลุ่ม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรภาพ โลหิตกุล. 2544. กว่าจะเป็นสารคดี. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี. 2528. เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.

"ไม้ชุดล้อม" 2549. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: [http:// www.Thaitambon.com](http://www.Thaitambon.com). 1 ธันวาคม 2549.

ยงยุทธ รักษาศรี. 2532. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

ร่วมศักดิ์ แก้วปลั่ง และอนันต์ธนา อังกินันท์. 2531. วิทยุและโทรทัศน์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : (พิมพ์ครั้งที่ 5). อรุณการพิมพ์.

รวิรวรรณ สุขสวัสดิ์ ลาวรรณ เพ็ญแก้ว และ อารีญา หมุดกัฟ้า. 2548. การผลิตวีดิทัศน์เพื่อ การศึกษาระบบนิเวศชายฝั่ง อุทยานแห่งชาติทางทะเลชุมพร. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพมหานคร.

วารินทร์ รัศมีพรหม. 2531. สื่อการสอนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

วนิดา บำรุงไทย. 2545. กว่าจะเป็นสารคดี. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.

วสันต์ อดิศักดิ์. 2533. เทคโนโลยีการผลิตสื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.

วิภา อุดมจันทร์. 2544. เทคนิคการตัดต่อ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิรุฬห์ สีลาพฤทธิ์. 2539. **เทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทย วัฒนาพานิช.
- ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล. 2531. **การติดต่อเทปโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอส เอ็ม เซอร์คิทเฟลด์ จำกัด.
- สุชาติ พรหมบัญญัติ. 2546. **เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์**. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มโสตทัศนศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ สีغبานันท์. 2528. **การผลิตวัสดุและเทคโนโลยีการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุทัศน์ บุรีภักดี. 2528. **ถ่ายภาพและภาพยนตร์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกุล คุปรัตน์. 2532. **สื่อการมวลชนและประชาสัมพันธ์เพื่อการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Likert, R. 1961. **New Patterns of Management**. San francisco : Jossey-Bass New York.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความเหมาะสมด้านเนื้อหา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีทั้งหมด 3 ท่าน ดังนี้

1. อาจารย์ณัฐกร สงคราม อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. อาจารย์ดวงกมล ปานรศทิพ อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. อาจารย์ถนอมนวนล สีหะกุลัง อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความเหมาะสมด้านการผลิตสื่อ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ มีทั้งหมด 3 ท่าน ดังนี้

1. นางสาวประไพ เกสรธา หัวหน้าโครงการบ้านนอกทีวี มูลนิธิกระจกเงา (เชียงราย)

2. นางพรรษา แก่นแก้ว Freelance Graphic Design มูลนิธิกระจกเงา (เชียงราย)

3. นายสันติ รามวณิช เจ้าหน้าที่โครงการบ้านนอกทีวี มูลนิธิกระจกเงา (เชียงราย)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

- แบบประเมินวิถีทัศนศาสตร์เชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความเหมาะสมด้านการผลิตสื่อ
- แบบประเมินวิถีทัศนศาสตร์เชิงเกษตร การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความเหมาะสมด้านเนื้อหา
- แบบประเมินวิถีทัศนศาสตร์เชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในการนำไปเผยแพร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิทยุทัศน์ด้านการผลิตสื่อผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตสารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิทยุทัศน์การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิทยุทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิทยุทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิทยุทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา.....

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด					
2. สีสิ้น					
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
2. จังหวะในการบรรยาย					
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ					
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ					
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์					
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี					
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร					
2. สีของตัวอักษร					
3. รูปแบบของตัวอักษร					
4. กราฟิกของไตเติลและเครดิต					
ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ					
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ					
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย					
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม					
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ					
2. ความเหมาะสมของสี					
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร					
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวิดีโอทัศน์					
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่					

ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน

นาย. นครินทร์ เนาวนุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิดิทัศน์ด้านเนื้อหาผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตสารคดีเชิงเกษตร การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิดิทัศน์การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิดิทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา

อาชีพ.....ตำแหน่ง

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
3. ความถูกต้องของเนื้อหา					
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา					
5. ความทันสมัยของเนื้อหา					
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา					
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา					
8. ปริมาณของเนื้อหา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม					
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน
นาย. นครินทร์ เนาวบุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความเหมาะสมของสื่อในการนำไปใช้ในการเผยแพร่โดยบุคคลทั่วไป
โครงการการผลิตสารคดีเชิงเกษตร การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้ที่สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวีดิทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวีดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวีดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ภูมิลำเนา..... อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา

อาชีพ.....

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ภาพสื่อความหมายได้ดี					
2. ภาพมองเห็นได้ชัดเจน					
3. ความสวยงามของภาพและกราฟิก					
4. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย					
5. เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย					
6. ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ					
7. วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ					
8. วีดิทัศน์ง่ายต่อการเข้าใจ					
9. วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง					
10. ความกระชับของเนื้อหา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
11. ความเหมาะสมของเวลาในการชมวิดีโอ					
12. ความรู้ที่ได้รับจากการชมวิดีโอ					
13. ความประทับใจในการชมวิดีโอ					

ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน

นาย. นครินทร์ เนาวนุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

- บทวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งค้อย จังหวัดสระบุรี
- สตอรี่บอร์ด เรื่อง การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งค้อย จังหวัดสระบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทวิทยุทัศน์

รูปแบบรายการ : สารคดีเชิงเกษตร

เรื่อง : การผลิตไม้ซุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ความยาว : 41 นาที 45 วินาที

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิทยุทัศน์การผลิตไม้ซุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ

ผู้เขียนบท : นายนครินทร์ เนาวบุตร

ลำดับที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
1	ไตเติลรายการ โลกสีเขียว		ดนตรี	0.30
2	ผู้ดำเนิน รายการเปิด รายการ CG นครินทร์ เนาวบุตร ดำเนินรายการ	MS	สวัสดีครับพบกันอีกแล้วนะครับกับรายการโลกสีเขียว และผมเอ นครินทร์ เนาวบุตร ท่านผู้ชมทราบหรือไม่ว่าต้นไม้ที่นำมาประดับตามสวนตามอาคารตามข้างถนน มีความเป็นมาเป็นอย่างไรและวันนี้ทางรายการโลกสีเขียวจะพาท่านผู้ชมไปรู้จักการทำไม้ซุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และไปรู้จักกับคุณลุงสายบัวผู้ริเริ่มการทำไม้ซุดล้อมเป็นคนแรกของที่นี่ ไงตามน้องหน้อยไปรู้จักไม้ซุดล้อมและคุณลุงสายบัวกันเลยครับ	0.38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการทำเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยประการ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
3	พิธีกร ภาคสนาม ดำเนินรายการ ต่อ	MS	สวัสดีค่ะท่านผู้ชมคะวันนี้หนอยก็ขอรับอาสาพาท่านผู้ชมทุก ๆ ท่านมารู้จักการทำไม้ขุดล้อมที่สวนคุณลุงสายบัวเราตามหนอยเข้าไปดูกันดีกว่าค่ะ	0.30
4	พิธีกรกับคุณ ลุงสายบัว	LS	(พ) สวัสดีค่ะคุณลุงรู้จักคุณลุงสายบัวไหมคะ (ส) นี่เลยลุงสายบัวตัวจริงเสียงจริงเลย (พ) คือหนูมาจากรายการโลกสีเขียววันนี้ อยากจะทราบเกี่ยวกับการทำไม้ขุดล้อมนะคะ ลุงช่วยแนะนำหน่อยได้ไหมคะ (ส) เอ้อ บ้านนี้ก็ทำไม้ขุดล้อมเดี่ยวลุงจะพา ไปดูขั้นตอนการทำไม้ขุดล้อม คือการเพาะเมล็ด จากกล้าไปลงดินจากดินไปสู่ไม้ขุดล้อมเดี่ยว ลุงจะพาไปดูบ้านลุงนิมบุญ ประเสริฐกัน	1.06
5	ภาพลุงสายบัว กับพิธีกรขึ้นรถ ไป	LS		0.10
6	ลุงสายบัว พร้อมพิธีกรไป หาลุงนิม	MS	(ส) เอ้อท่านรองนิมอยู่ไหน นี่บ้านท่านรอง นิม บุญประเสริฐ ไปเยี่ยมลุงนิมกันดีกว่า สวัสดีครับลุงนิม (พ) สวัสดีค่ะลุงนิม (น) สวัสดีครับ (ส) เดี่ยวพาน้องเขาไปดูงานหน่อยเกี่ยวกับ ขั้นตอนการทำไม้ล้อมขั้นต้นเลย มาอย่างไร ที่มาที่ไป	0.38

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
7	ลุงสายบัว พร้อมพิธีกร และลุงนึม	MS	(ส) ลุงนึมนี้เมล็ดอะไรครับ (น) อธิบายถึงเมล็ดต่าง ๆ (พ) ถามถึงลักษณะของเมล็ด	2.49
8	ลุง สาย บัว พร้อม พิธีกร และลุงนึม	MS	(พ) ลุงนึมคะเดี๋ยวจะไปดูการเพาะเมล็ด ตรงไหนต่อคะ	0.10
9	ลุงสายบัวและ พิธีกร	MS	(พ) ลุงสายบัวคะนี่ต้นอะไรคะ (ส) อันนี้เป็นต้นกาลประพฤกษ์มีทั้งยอดขาว ยอดเขียว ยอดแดง ลุงสายบัวอธิบาย	3.15
14	ลุง สาย บัว พร้อม พิธีกร และลุงนึม	MS	(พ) ลุงนึมคะช่วยเพราะเมล็ดให้ดูหน่อยคะ (น) นี่คือวิธีการเพาะเมล็ด ก่อนที่จะเพาะ เมล็ดจะต้องมีกาพรวนดินและการผสมดิน ระหว่างแกลบดำ หลังจากนั้นก็โรยเมล็ด และ ทำการโรยปิดเมล็ดและก็เอาน้ำรด (พ) เดี่ยวหนูช่วยรดน้ำคะ เป็นอย่างไรบ้าง คะฝีมือคะ (ส) หลังจากนี้อีกก็วันหละลุงนึม	1.35
15	ลุง สาย บัว พร้อม พิธีกร และลุงนึม	MS	(น) หลังจากนี้อีก 15 วัน (ส) นี่หนูหน่อย 15 วันผ่านไปไวเหมือนโกหก (พ) โตไวจังเลยคะ (ส) หลังจากนี้ทำอะไรต่อหละลุงนึม (น) หลังจากนี้ก็ถอนโดยดูจากความแข็งแรง ของลำต้นถ้ามีใบ 3-4 ใบก็ถอนได้แล้ว	0.50
16	ลุง สาย บัว พร้อม พิธีกร และลุงนึม	MS	(น) นี่คือขั้นตอนการปักดำ ลุงนึมอธิบาย (ส) หลังจากเราลงอย่างนี้ความสูงขนาดไหน ปลูกได้ (น) ประมาณ 20 ซม. ก็ปลูกได้แล้ว ลุงนึม	3.55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ฟรี สำหรับการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้โดยไม่แจ้งชื่อผู้จัดทำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
17	ลุง สายบัว พร้อม พิธีกร และลุงนิ่ม	MS	(น) ต่อกันไปไปดูขั้นตอนการปลูกกล้า (พ) ปลูกวันนี้ก็สักที่ไปถึงจะขายได้คะ (น) 6 เดือนก็ขายได้แล้ว ลุงนิ่มอธิบายและพาไปดูต้นที่อายุ 6 เดือน (ส) ต่อกันลุงสายบัวจะพาไปดูขั้นตอนต่อไป	3.40
18	ภาพลุงสายบัว กับพิธีกรขึ้นรถ ไป	LS		0.15
19	พิธีกร สวัสดิ์ อบต. วิเชียร	MS	(พ) สวัสดิ์คะท่าน อบต. วิเชียรคะ ท่านอบต. เอาต้นมะพร้าวมาจากไหนคะ (อ) ชื่อเขามานะครับ (พ) และท่าน อบต. จะทำอย่างไรกับต้น มะพร้าวนี้ต่อคะ (อ) เราซื้อมาแล้วเราก็เลี้ยงให้รากใหม่ออกมา โดยทำตามขั้นตอนนะครับ (พ) นี่คือขั้นตอนอะไรคะคะ (อ) พอมาถึงเราก็ตั้งค้าย่นพอเสร็จแล้วก็มา ตัดแกลบและทำการเย็บด้านข้างเวลาอัดขุย ให้แน่นโดยรอบและน้ำยาราก อบต. อธิบาย ถึงขั้นตอนการทำต่อไป	3.00
20	ภาพลุงสายบัว กับพิธีกรพร้อม กับ อบต . วิเชียร	MS	(พ) ลุงสายบัวคะหลังจากนี้เราจะไปไหนกัน ต่อคะ (ส) เอาอย่างงี้ต่อไปเดี๋ยวลุงจะพาไปดูการทำ ไม้ขูดล้อม 6 เดือนก่อนจะไปลา อบต. วิเชียร ก่อนนะลูกหลาน (พ) ขอบคุณ อบต. มากเลยนะคะ	0.35

ลำดับที่	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
21	ลุงสายบัวกับ พิธีกรกับคนสวน	LS MS	(ส) นี่ไงหนอยไม้ 6 เดือนที่ลุงจะพามาดู ต่อไปเดี๋ยวลุงจะทำการขุดล้อมให้ดู ลุง สายบัวอธิบาย (พ) แล้วการขุดมีกี่แบบคะ (ส) การขุดมีสองแบบมีแบบแทงยกและแบบ หมักเดี๋ยวลุงจะพาไปดู ลุงอธิบายต่อ	5.40
22	ลุงสายบัวกับ พิธีกร	LS MS	(ส) เอา ต่อไปลุงจะพาไปดูหมักคืออะไร ลุง สายบัวอธิบายเกี่ยวกับการขุดหมักต่อ	1.27
23	ลุงสายบัวกับ พิธีกรกับคนสวน	MS	(ส) นี่คือขั้นตอนการนำไม้ขุดล้อมแบบแทง ยกมาที่แผงไม้ แผงไม้ก็คือการนำต้นไม้มา ทำเป็นลาวแผง ๆ และนำขุยมะพร้าวมาอัด รอบ ๆ แล้วทำการรดน้ำ โดยขั้นตอนการทำ ไม้ใหญ่ไม้เล็กเหมือนกัน (พ) แล้วต้องเลี้ยงอย่างไรอีกก็เดี๋ยวนะ (ส) ลุงสายบัวอธิบายขั้นตอนต่อ (พ) แล้วในเรื่องของราคาหละคะ (ส) ลุงสายบัวอธิบายเรื่องราคาต่อ	7.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	ภาพ	ขนาดภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
24	ลุงสายบัวกับพิธีกร	MS	(พ) ลุงคะวันนี้หนูเห็นต้นไม้ที่ตำบลชะอมเยอะมากไม่ทราบว่าลุงไปขายที่ไหนคะ (ส) ลุงอธิบาย (พ) ถ้ามีคนต้องการต้นไม้ที่หลากหลายจะติดต่อกับใครได้คะ (ส) ถ้าเข้ามาในหมู่บ้านทุกคนก็จะจัดหาให้ได้ (พ) ถ้าเข้ามาหาลุงหละคะ (ส) โทรมาก่อน0813739793 / 0819948562 ถ้าอยากมาโทรปรึกษาลุงได้	12.10
25	ลุงสายบัวกับพิธีกร	MS	(พ) สุดท้ายนี้ทางรายการโลกสีเขียวขอขอบคุณ คุณลุงสายบัวเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความช่วยเหลือความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการทำไม้ซุดล้อมเป็นอย่างดีนะคะ (ส) ครับสวัสดิ์ครับ	0.25
26	ผู้ดำเนินรายการ ปิด รายการ CG นครินทร์ เนาวบุตรดำเนิน รายการ	MS	เป็นอย่างไรกันบ้างครับเกี่ยวกับขั้นตอนการทำไม้ซุดล้อมหวังว่าคงเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ เกี่ยวกับไม้ซุดล้อมสำหรับวันนี้ รายการโลกสีเขียวและผมก็คงต้องขอลาไปก่อนพร้อมกับสาระดี ๆ ที่คุณลุงสายบัวฝากไว้สำหรับวันนี้สวัสดิ์ครับ	
27	ลุงสายบัวและต้นไม้พร้อมทั้งขอบคุณทุก ๆ ท่านที่กรุณาในเรื่องไม้ซุดล้อม		เสียงดนตรี	0.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สตอรี่บอร์ด

- รูปแบบรายการ : สารคดีเชิงเกษตร
 เรื่อง : การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
 ความยาว : 41 นาที 45 วินาที
 วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวีดิทัศน์การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ
 ผู้เขียนบท : นายนครินทร์ เนาวบุตร

1. ไตเติลรายการ

2. ผู้ดำเนินรายการ

4. ถ้ามูลงสายบัว

3. พิธีกรภาคสนาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ลุงสายบัวพาไปหาลุงนิ่ม

6. ลุงสายบัวถามถึงเมล็ดพันธุ์

8. 15 วัน หลังเพาะเมล็ด

7. ขั้นตอนการเพาะเมล็ด

9. ขั้นตอนการปักดำ

10. ขั้นตอนการปลูกลำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. ลุงสายบัวพาดูขั้นตอนต่อไป

11. หลังจากปลูกได้ 6 เดือน

13. มหา อบต. วิเชียร

14. ขั้นตอนการย้ายไม้

16. การอัดขุยมะพร้าว

15. การตั้งค้ายัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

17. การเย็บแกลน

18. การถักตุ้ม

20. ลุงสายบัวพาไปดูไม้ 6 เดือน

19. ลา อบต. จิเวียร

21. ขนาดลำต้นไม้ 6 เดือน

22. ขั้นตอนการขุดแบบแทงยก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

24. การใช้กระสอบห่อตุ้ม

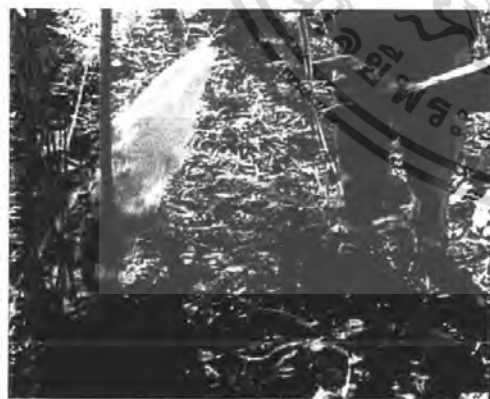
23. ลุงสายบัวพาไปดูการขูดแบบหมัก

25. ลักษณะของการหมัก

26. การนำไม้แบบแท่งยกมาที่แผงไม้

28. การรตนน้ำ

27. การนำขุยมะพร้าวมาอัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

29. ลุงสายบัวพูดถึงเรื่องตลาด

30. การซื้อขายไม้ขุดล้อม

32. ผู้ดำเนินรายการพูดถึงไม้ขุดล้อม

31. พิธีกรกล่าวขอบคุณลุงสายบัว

33. เครดิตท้ายรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนวิทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิดิทัศน์ด้านการผลิตสื่อของผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิดิทัศน์ของการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิดิทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ..... น.ส. ปรสไพ..... นามสกุล..... กสง..... อายุ..... 37 ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา..... ๒. ๑๖.....

อาชีพ..... พนักงาน..... ตำแหน่ง..... หัวหน้าโครงการ.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		✓			
2. สีสิ้น		✓			
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย		✓			
2. จังหวะในการพูดคุย		✓			
3. เสียงบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ		✓			
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	✓				
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี	✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่วากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	✓		✓		
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี		✓			
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร	✓				
2. สีของตัวอักษร	✓				
3. รูปแบบของตัวอักษร		✓			
4. กราฟิกของไตเติลและเครดิต			✓		
ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ		✓			
2. เทคนิคการติดต่อภาพ		✓			
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย		✓			
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม			✓		
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพบนบรรจุภัณฑ์			✓		
2. ความเหมาะสมของสี		✓			
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร		✓			
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวิดีโอ		✓			
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่		✓			

ข้อเสนอแนะ

- น่าจะสามารถทำให้นักเรียนได้มากกว่านี้ (ไม่เกิน 30 นาที)

- เลือกใช้ในสิ่งของที่ได้ดี มีสีสัน ใช้ในธรรมชาติ

- น่าจะเลือกสถานที่ที่มัลติมีเดียด้วยที่มีเสียงรบกวนน้อยด้วยดีกว่า

ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน

(นางสาวไฉนใจดี) นาย. นครินทร์ เนาบุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิดิทัศน์ด้านการผลิตสื่อของผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิดิทัศน์ของการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิดิทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ..... พชรวิภานามสกุล..... แก้วแก้วอายุ..... 33 ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา..... ม. 6

อาชีพ..... Freelance Graphic Designตำแหน่ง.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		/			
2. สีสิ้น		/			
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	/				
2. จังหวะในการพูดคุย		/			
3. เสียงบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	/				
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ		/			
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี		/			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ) :	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์			/		
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี		/			
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร			/		
2. สีของตัวอักษร		/			
3. รูปแบบของตัวอักษร		/			
4. กราฟิกของไตเติลและเครดิต		/			
ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ			/		
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ		/			
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย		/			
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม			/		
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพบนบรรจุภัณฑ์		/			
2. ความเหมาะสมของสี		/			
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร		/			
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวิดีโอทัศน์			/		
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่			/		

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดองค์ประกอบภาพยังไม่ดีเท่าที่ควร บางฉากสย บางฉากขาดไป

2. การลำดับเรื่อง (บท) ยังไม่ค่อยลงตัว ลื่นสนไหว ทั่ววงแหวน

ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน

นาย. นครินทร์ เนาวบุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิดิทัศน์ด้านการผลิตสื่อของผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิดิทัศน์ของการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้ที่สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิดิทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ นาย สันต์ นามสกุล ราชบุรี อายุ ๒๗ ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา เทคโนโลยีศึกษาระดับปริญญาตรี

อาชีพ นักพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่โครงการระบบอัตโนมัติ

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		/			
2. สีสด		/			
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย			/		
2. จังหวะในการพูดคุย		/			
3. เสียงบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ		/			
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ		/			
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี		/			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์		/			
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี		/			
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร	/				
2. สีของตัวอักษร	/				
3. รูปแบบของตัวอักษร	/				
4. กราฟิกของไตเติลและเครดิต		/			
ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ		/			
2. เทคนิคการติดต่อภาพ		/			
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย		/			
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม		/			
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพบนบรรจุภัณฑ์		/			
2. ความเหมาะสมของสี		/			
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร		/			
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวิดีโอ		/			
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่	/				

ข้อเสนอแนะ

-อุปกรณ์ที่ใช้ เช่น ไมโครโฟน เสียง
- ใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่เกินไป

ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน

นาย. นครินทร์ เยาวบุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิดิทัศน์ด้านเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิดิทัศน์การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิดิทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ..... นกมล นวล..... นามสกุล..... คน:..... เพศ..... อายุ..... ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา..... ปริญญาโท.....

อาชีพ..... รับราชการ..... ตำแหน่ง..... วนารักษ์.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			✓		
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์			✓		
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย			✓		
3. ความถูกต้องของเนื้อหา		✓			
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา			✓		
5. ความทันสมัยของเนื้อหา		✓			
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา		✓			
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา			✓		
8. ปริมาณของเนื้อหา				✓	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย			✓		
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม			✓		
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่			✓		

ข้อเสนอแนะ

1. ^{ควร} ~~ควร~~ จัดตั้ง ^{เนื้อหา} เนื้อหา เพราะดูแล้ว สับสน กระจายไปกระจัด
 2. เนื้อหาดี แต่...
 3. เนื้อหาดี แต่...

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน
 นาย. นครินทร์ เนาวบุตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิดิทัศน์ด้านเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิดิทัศน์การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิดิทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิดิทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ ศิษยาภรณ์ จันทร์แก้ว นามสกุล ศรีเวฬุรักษ์ อายุ 38 ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา ปริญญาโท สาขาเกษตรศาสตร์

อาชีพ ไม่ทำงาน ตำแหน่ง ว่าง

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
3. ความถูกต้องของเนื้อหา		✓			
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา			✓		
5. ความทันสมัยของเนื้อหา					
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา			✓		
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา			✓		
8. ปริมาณของเนื้อหา			✓		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม			✓		
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่			✓		

ข้อเสนอแนะ

..... สภาวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น - ก่อสร้างโรงเรียนในเขตเทศบาลนครขอนแก่น
 คุรุสภาเขตพื้นที่ขอนแก่น

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน
 นาย. นครินทร์ เนาวบุตร

- 1. ใ้เด็กทบทวนเนื้อหา
 - 2. ใ้เด็กทบทวนเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินคุณภาพของวิทยุทัศน์ด้านเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ
โครงการการผลิตวิทยุทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกร
ตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมสื่อวิทยุทัศน์การผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี และผู้สนใจ

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปที่สนใจ

ความยาวของวิทยุทัศน์ 41 นาที 45 วินาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิทยุทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินวิทยุทัศน์สารคดีเชิงเกษตร เรื่องการผลิตไม้ชุดล้อมของเกษตรกรตำบลชะอม อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสมดังนี้

5 หมายถึง ดีมาก

4 หมายถึง ดี

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ..... ธนวิศนามสกุล..... สงครมอายุ..... 77 ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา..... ป.โท

อาชีพ..... ไม่ชัดตำแหน่ง..... ช่างเป่า

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์		✓			
2. เนื้อาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
3. ความถูกต้องของเนื้อหา		✓			
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา		✓			
5. ความทันสมัยของเนื้อหา	✓				
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	✓				
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา		✓			
8. ปริมาณของเนื้อหา			✓		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม		✓			
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่	✓				

ข้อเสนอแนะ

ครบถ้วน ผิดพลาด เนื้อหาดี กระชับ อ่านง่าย

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบประเมิน
นาย. นครินทร์ เนาวนุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นครินทร์ เนาวบุตร
วันเดือนปีเกิด วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา ปีการศึกษา 2534 ประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด
ปีการศึกษา 2540 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2543 ประกาศนียบัตรวิชาชีพเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตร
และเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
ปีการศึกษา 2547 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะพืชศาสตร์
สาขาวิชาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี
ปีการศึกษา 2550 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้